

Plánování a realizace opatření ke snížení možných dopadů mimořádných událostí a krizových situací

Bc. Jitka Šafářová

Diplomová práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav krizového řízení

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Bc. Jitka Šafářová
Osobní číslo: L21286
Studijní program: N1032A020002 Bezpečnost společnosti
Specializace: Rizikové inženýrství
Forma studia: Kombinovaná
Téma práce: Plánování a realizace opatření ke snížení možných dopadů mimořádných událostí a krizových situací

Zásady pro vypracování

- Z dostupných literárních zdrojů zpracujte teoretický vstup do dané problematiky.
- Provedte analýzu současného stavu ve vybrané lokalitě.
- Vyhodnoťte současný stav ve vybrané lokalitě.
- Navrhněte plán opatření ke snížení možných dopadů mimořádných událostí a krizových situací.

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. HADDOW, George D., Jane A. BULLOCK a Damon P. COPPOLA. *Introduction to Emergency Management*. Amsterdam: Elsevier, 2017. ISBN 978-012-8030-646.
 2. KRATOCHVÍLOVÁ Danuše, Danuše KRATOCHVÍLOVÁ a Libor FOLWARCZNY. *Ochrana obyvatelstva*. 2. aktualizované vydání. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2013. ISBN 978-80-7385-134-7.
 3. ŘEHÁK David, Bohumír MARTÍNEK a Petra LEGIERSKÁ. *Ochrana obyvatelstva v kontextu aktuálních bezpečnostních hrozeb*. 2. rozšířené vydání. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2019. ISBN 978-80-7385-220-7.
- Další odborná literatura dle doporučení vedoucího diplomové práce.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Jaromír Novák, CSc.**
Ústav krizového řízení

Datum zadání diplomové práce: **1. prosince 2023**

Termín odevzdání diplomové práce: **26. dubna 2024**

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

Ing. et Ing. Jiří Konečný, Ph.D.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 4. prosince 2023

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užit své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 26. 4. 2024

Jméno a příjmení studenta: Bc. Jitka Šafářová

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Diplomová práce je zaměřena na problematiku plánování a realizace opatření ke snížení možných dopadů mimořádných událostí a krizových situací. Teoretická část vymezuje legislativní rámec a stěžejní pojmy související s tématem. Praktická část je věnována analýze obce z hlediska bezpečnosti a připravenosti na mimořádné události a krizové situace. Nástrojem pro hodnocení byla zvolena SWOT analýza doplněná Saatyho metodou párového porovnání. Výstupem je přehled opatření včetně realizace krizové dokumentace obce.

Klíčová slova: krizové řízení, krizová dokumentace, mimořádná událost, obec.

ABSTRACT

This thesis focuses on the issue of planning and implementation of measures to reduce the potential impacts of emergencies and crisis situations. The theoretical part defines the legislative framework and key concepts related to the topic. The practical part is devoted to the analysis of the municipality in terms of safety and preparedness for emergencies and crisis situations. The SWOT analysis supplemented by Saaty's method of pairwise comparison was chosen as the tool for the assessment. The output is a summary of measures including the implementation of the municipality's crisis documentation.

Keywords: crisis management, crisis documentation, emergency, municipality.

Na tomto místě chci poděkovat svému vedoucímu diplomové práce doc. Ing. Jaromíru Novákovi, CSc. především za jeho laskavý přístup, trpělivost a cenné rady.

Poděkování patří také starostovi a zaměstnancům městyse Mohelno, bez kterých by nebylo možné tuto práci dokončit.

Závěrem děkuji své rodině za jejich podporu po celou dobu mého studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 PRÁVNÍ RÁMEC KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ.....	13
1.1 ÚSTAVNÍ ZÁKONY	13
1.2 ZÁKLADNÍ ZÁKONY	13
1.3 DALŠÍ PRÁVNÍ ÚPRAVY.....	14
2 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ.....	15
2.1 ZÁKLADNÍ POJMY	16
2.2 ORGÁNY KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ	17
2.3 KRIZOVÉ STAVY	20
2.4 KRIZOVÉ PLÁNOVÁNÍ	22
3 BEZPEČNOST	25
3.1 HROZBA A RIZIKO.....	26
3.2 ZÁKLADNÍ KLASIFIKACE HROZEB	27
3.3 HROZBY V ČESKÉ REPUBLICE.....	29
4 DÍLČÍ ZÁVĚR	31
II PRAKTICKÁ ČÁST	32
5 CHARAKTERISTIKA VYBRANÉHO ÚZEMÍ	33
5.1 GEOGRAFICKÉ PODMÍNKY	34
5.2 DEMOGRAFIE.....	36
5.3 HISTORIE.....	36
5.4 SLUŽBY A PODNIKATELÉ	38
5.5 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA.....	39
5.6 ŠKOLSTVÍ.....	40
5.7 ZÁJMOVÉ ORGANIZACE	41
5.8 ORGÁNY OBCE	42
5.9 DOKUMENTACE OBCE.....	43
6 BEZPEČNOST V OBCI.....	45
6.1 KRIMINALITA	45
6.2 MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI A KRIZOVÉ SITUACE.....	47
6.2.1 Mimořádné události v letech 2019-2023.....	47
6.2.2 Mimořádné události v historii	50
6.2.3 Krizové situace.....	53

6.3	DALŠÍ UDÁLOSTI SOUVISEJÍCÍ S BEZPEČNOSTÍ V OBCI	55
7	KRIZOVÉ ŘÍZENÍ V OBCI.....	56
7.1	KRIZOVÝ ŠTÁB OBCE	56
7.2	KRIZOVÁ DOKUMENTACE	56
7.3	JEDNOTKA POŽÁRNÍ OCHRANY	57
7.4	VYROZUMĚNÍ A VAROVÁNÍ	57
7.5	INFORMOVANOST OBYVATEL	58
8	ANALÝZA BEZPEČNOSTI A PŘIPRAVENOSTI OBCE	59
8.1	SWOT ANALÝZA	59
8.1.1	Sestavení matice	59
8.1.2	Hodnocení	61
8.1.3	Výsledek.....	63
8.2	VYHODNOCENÍ SWOT ANALÝZY	65
9	NÁVRH OPATŘENÍ	67
9.1	INFORMOVANOST	67
9.2	PREVENTIVNÍ ČINNOST	68
9.3	BEZPEČNOST SILNIČNÍHO PROVOZU.....	68
9.4	KYBERNETICKÁ BEZPEČNOST.....	69
9.5	KRIZOVÁ DOKUMENTACE	69
10	MOŽNOSTI REALIZACE KRIZOVÉ DOKUMENTACE.....	71
	ZÁVĚR	73
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	74
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	81
	SEZNAM OBRÁZKŮ	83
	SEZNAM TABULEK.....	84
	SEZNAM PŘÍLOH.....	85

ÚVOD

V současné dynamicky se měnící době je celá společnost sužována širokou škálou hrozeb od živelných pohrom, technologických havárií, teroristických útoků až po pandemie. Tyto události představují značené riziko pro lidské životy, majetek a infrastrukturu a proto je nutné na ně adekvátně reagovat. Pro minimalizaci možných dopadů mimořádných událostí a krizových situací je vyžadován proaktivní přístup k plánování a realizaci efektivních opatření. Pečlivá příprava na zvládnání krizových situací je stěžejní pro ochranu životů, minimalizaci škod a zotavení zasažených lokalit.

V České republice je od 1. ledna 2000 základním pilířem krizového řízení balíček krizových zákonů, který byl vytvořen jako reakce na zničující povodně v roce 1997. Tato legislativa sice určuje kompetence a povinnosti orgánů státní správy a samosprávy, ale nejvyšším celkem, který má stanovenou povinnost vytvářet krizové plány, je obec s rozšířenou působností. Obce I. a II. typu jsou pouze povinny poskytovat součinnost obcím s rozšířenou působností a proto často vůbec nedisponují dokumentací pro řešení mimořádných událostí a krizových situací nebo je tato dokumentace nedostatečná.

Chybějící dokumentace může mít vážné dopady na schopnost obcí efektivně zvládat mimořádné události a krizové situace. Téma diplomové práce bylo vybráno v reakci na tuto skutečnost.

Diplomová práce je zaměřena na problematiku mimořádných událostí a krizových situací z pohledu konkrétní obce a na návrh efektivních řešení ke snížení jejich možných dopadů.

CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY

Cílem práce je analýza a vyhodnocení současného stavu vybrané obce z hlediska bezpečnosti a krizové připravenosti s následným návrhem opatření a realizací nápravy vybraných nedostatků. Vedení zvolené obce se zpracováním udělilo souhlas a poskytlo součinnost.

V diplomové práci byly použity zejména tyto základní metody: analýza, syntéza, indukce a dedukce. Byl uplatňován systémový přístup.

Pro sběr dat byly využity metody místního šetření, zejména nestrukturované rozhovory a analýza dokumentů.

Nestrukturovaný rozhovor je metoda vhodná pro explorativní výzkum uplatňující induktivní přístup. Jde o neformální, volně probíhající rozhovor mezi výzkumníkem a účastníkem. Otázky rozhovoru nejsou předem stanoveny a jsou formulovány v souvislosti s průběhem rozhovoru, proto je důležité předem definovat předmět šetření. Výhodou může být hlubší vhled do zkoumané problematiky. Naopak nevýhodou je fakt, že se rozhovor často může vydat nežádoucím směrem. Proto je nutné dbát na rovnováhu mezi potřebou přirozeného rozhovoru a cílem získat potřebná data (Sybing, ©2024).

Analýza dokumentů je jednoduchá, ale časově náročná metoda využitelná pro kvalitativní výzkum. Lze ji definovat jako systematický postup pro přezkoumání nebo vyhodnocení dokumentu, vhodná je také pro účely sběru dat (The Basics of Document Analysis, 2023).

Pro vyhodnocení získaných dat byla použita SWOT analýza doplněná Saatyho metodou párových porovnání.

SWOT analýza je rozšířená metoda používaná k vyhodnocení vnitřních a vnějších faktorů působících na zkoumaný objekt. Lze ji aplikovat na celé organizace, plány, projekty nebo činnosti. SWOT analýza je považována za základní nástroj strategického řízení (Gürel, 2017). Zkratka SWOT má původ v angličtině a znamená silné stránky (Strengths), slabé stránky (Weaknesses), příležitosti (Opportunities) a hrozby (Threats).

SWOT analýza má dvě dimenze – vnitřní faktory mají původ uvnitř organizace (zkoumaného objektu), jsou to silné a slabé stránky, vnější faktory zahrnují vlivy vnějšího prostředí, tedy příležitosti a hrozby. Základní SWOT analýza se obvykle zapisuje pomocí matice 2x2 (Gürel, 2017).

SWOT analýza může být zpracována v kvalitativní i kvantitativní formě, při jejím sestavování s často uplatňují tvůrčí metody (např. brainstorming). Matice SWOT analýzy ukazuje základní vazby mezi jednotlivými prvky (silné, slabé stránky, příležitosti, hrozby).

Účelem SWOT analýzy není sestavení výčtu silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb, ale využití těchto výsledků pro identifikaci kritických oblastí, určení strategie a stanovení opatření (Grasseová, 2006).

Saatyho metoda párového porovnání je analytický hierarchický proces, který lze použít k určení vah kritérií pomocí párového porovnání relativní důležitosti dvou kritérií. Autor této techniky doporučuje použití devítibodové stupnice, kde 1 znamená stejnou důležitost nebo rovnocennost a 9 absolutní preferenci jednoho kritéria oproti druhému. Jednotlivá hodnocení se zapisují do matice párového porovnání. Pomocí jednoduchých matematických operací se následně vypočítají jednotlivé váhy kritérií (Taylor, 2020).

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PRÁVNÍ RÁMEC KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ

Při plánování opatření vedoucích ke snížení dopadů mimořádných událostí a krizových situací je nutné řídit se platnou legislativou. Stěžejní část, tzv. balíček krizových zákonů, byl zpracován jako reakce na situaci při katastrofických povodních v roce 1997, při které nebyly známy povinnosti fyzických a právnických osob ani činnost státu a jeho orgánů při provádění záchranných a likvidačních prací a byla evidentní absence ucelených postupů (Hasičský záchranný sbor České republiky, © 2023).

1.1 Ústavní zákony

Ústavní zákony jsou právní předpisy nejvyšší právní síly v České republice a ostatní zákony s nimi musí být v souladu (Důležité zákony, b.r.).

- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky,
- ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky,
- ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

Z ústavního zákona č. 110/1998 Sb. vycházejí další zákony týkající se vnější a vnitřní bezpečnosti. Pro účel této diplomové práce budou dále zmíněny zákony týkající se vnitřní bezpečnosti (Malinovský, Zrucký, © 2023–2024).

1.2 Základní zákony

K legislativě definující povinnosti státních orgánů, územních samosprávných celků a právnických a fyzických osob v souvislosti s přípravou na mimořádné události a krizové situace patří:

- zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a s ním související zákony:
 - zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky,
 - zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě.
 - zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky,
- zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (krizový zákon),

- zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy,

a s těmito zákony související nařízení vlády k provedení zákona (Malinovský, Zrucký, © 2023–2024).

1.3 Další právní úpravy

K dalším právním předpisům týkajících se krizového řízení a postupů při řešení mimořádných událostí a krizových situací patří:

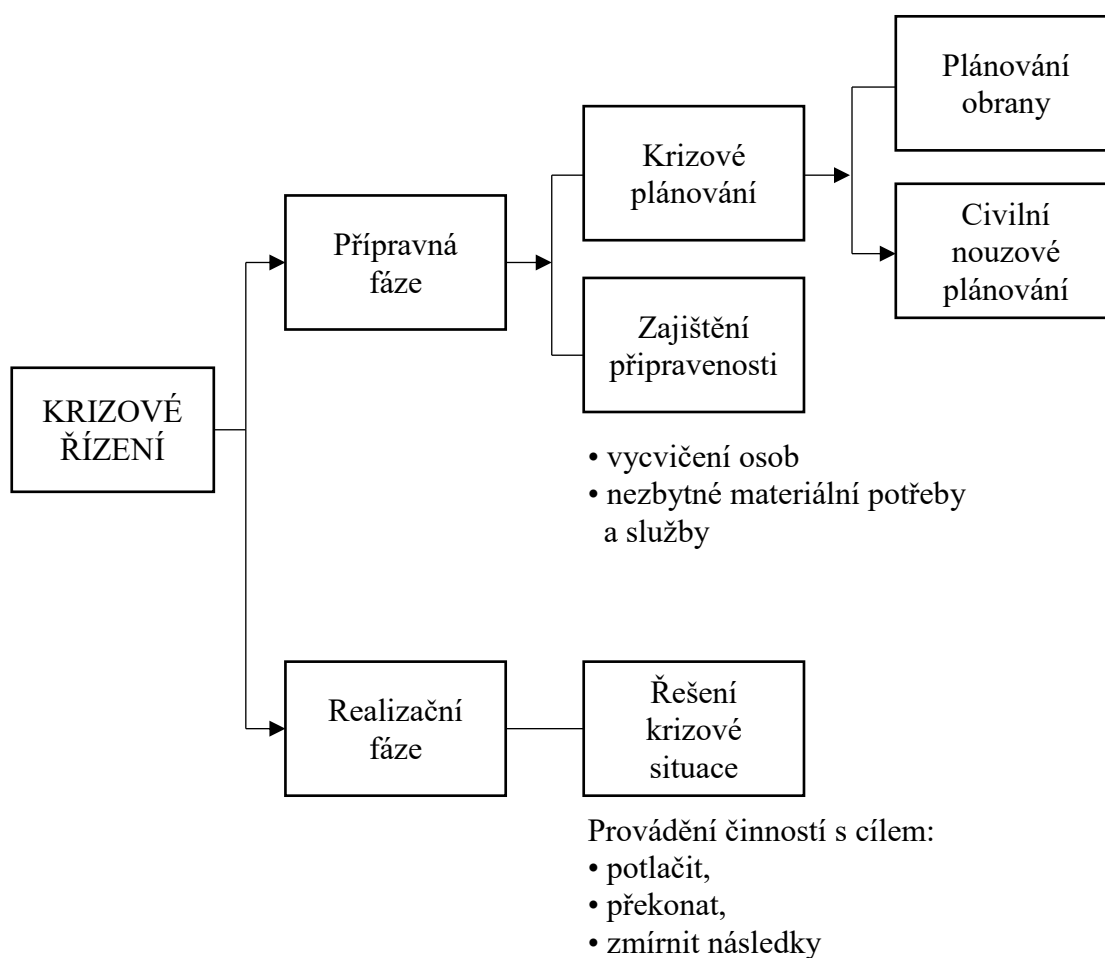
- nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů,
- zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně,
- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení),
- zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví,
- zákon č. 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon),
- zákon 224/2015 Sb., zákon o prevenci závažných havárií,
- zákon č. 263/2016 Sb., atomový zákon,
- zákon 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů.

Kromě výše zmíněného legislativu krizového řízení rozšiřují i zákony vymezující působnost veřejné správy – zákon č. 2/1969, kompetenční zákon, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (Malinovský, Zrucký, © 2023–2024).

2 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ

Dle zákona č. 240/2000 Sb. (Česko, 2010–2024) je krizové řízení definováno jako „*souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravou na krizové situace a jejich řešením, nebo ochranou kritické infrastruktury.*“

Proces krizového řízení v ČR vystihuje následující schéma:

Obrázek 1 Proces krizového řízení (Vilášek, Fus, 2023).

Krizové řízení je široká a dynamicky se rozvíjející disciplína a lze ji definovat několika způsoby v souvislosti s oblastí zájmu. Acedo Darbonnens a Zurawska (2017) uvádí dva hlavní pohledy na krizové řízení a to přístup k událostem a procesní přístup.

Přístup založený na událostech vnímá krizi jako nepředvídatelnou, neočekávanou a nevyhnutelnou, kdy je nutné bezprostředně reagovat na důsledky vzniklého incidentu

a nalézt postup, jak zmírnit dopady a znovunabýt kontrolu. Podle procesního přístupu naopak ke krizím nedochází náhodně a obvykle je předchází včasné varovné signály, díky kterým je možné se na nadcházející se situaci připravit. (Acedo Darbonnens, Zurawska, 2017).

Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu uvádí dva rozměry krizového řízení. V širším významu jde o realizaci opatření v oblasti obnovy a prevence, v užším významu pojednává o postupech z hlediska krizového plánování, řešení krizové situace a provedení likvidačních prací (Ministerstvo vnitra, 2016).

Je důležité si uvědomit, že krizové řízení začíná podstatně dříve, než lze vůbec hrozící nebezpečí identifikovat. (Zuzák, Königová, 2009).

2.1 Základní pojmy

Pro zpracování praktické části diplomové práce je nezbytné specifikovat některé základní pojmy z oblasti krizového řízení:

- **krizová situace** – dle krizového zákona (Česko, 2010–2024a) jde o mimořádnou událost podle zákona o integrovaném záchranném systému č. 239/2000 Sb. (*„škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací“*), narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu (dále jen „krizový stav“),
- **krizové opatření** – organizační nebo technické opatření určené k řešení krizové situace a odstranění jejích následků, včetně opatření, jimiž se zasahuje do práv a povinností osob,
- **krizová připravenost** – příprava opatření k řešení krizových situací a k podílení se na řešení krizových situací,
- **krizové plánování** – postup činností sloužících k předcházení, přípravě a odezvě na krizové situace,

- **krizový stav** – stav vyhlášený hejtmánem (primátorem hlavního města Prahy), Vládou ČR, předsedou vlády nebo Parlamentem ČR v případě hrozící nebo vzniklé krizové situace s ohledem na její vlastnosti a rozsah,
- **krizový štáb** – pracovní orgán zřizovaný ministerstvy, správními úřady, hejtmány kraje (primátorem hl. m. Prahy), starosty ORP a starosty obcí, sloužící k přípravě a řešení krizových situací,
- **mimořádná událost** – dle zákona 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému (Česko, 2010–2024b) jde o „*škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací*“,
- **mimořádná situace** – situace vycházející z mimořádné události nebo jako důsledek hrozby, ale bez vyhlášení krizových stavů,
- **vyrozumění** – technická a organizační opatření sloužící k zabezpečení včasného předání informací o hrozící nebo vzniklé mimořádné události zainteresovaným subjektům podle havarijních a krizových plánů (Ministerstvo vnitra, 2016).

Další pojmy související s tematikou práce budou vysvětleny v příslušných kapitolách.

2.2 Orgány krizového řízení

Vymezení orgánů krizového řízení je součástí zákon č. 240/2000 Sb, o krizovém řízení a změně některých zákonů. Koordinačním orgánem je Ministerstvo vnitra (Česko, 2010–2024a).

Vláda ČR

Působnosti a pravomoci Vlády ČR upravují §4–8 krizového zákona (Česko, 2010–2024a). Jde zejména o ukládání úkolů ostatním orgánům krizového řízení, řízení a kontrolu jejich činností, zřizování Ústředního krizového štábu, stanovení kritérií pro určení prvků kritické infrastruktury a rozhodování o těchto prvcích, projednávání přípravy na krizové situace s Českou národní bankou s ohledem na opatření, která by se jí mohla dotýkat a dále také povinnosti a oprávnění související s nouzovým stavem a stavem ohrožení státu (Vilášek, Fus 2023).

Ministerstva a jiné správní úřady

Jako orgány krizového řízení zajišťují připravenost na řešení krizových situací v jejich působnosti. K základním kompetencím patří zřizování pracovišť krizového řízení, krizového štábu, zpracování krizových plánů, evidence možných zdrojů rizik, tvorba analýz ohrožení a odstraňování nedostatků vedoucích ke vzniku krizové situace.

- **Ministerstvo vnitra** – jako orgán koordinace výkonu státní správy mimo jiné sjednocuje postupy krizového řízení, organizuje související vzdělávání a kontroluje krizové plány kraje a připravenost ostatních ministerstev a ústředních správních úřadů. Úkoly MV uvedené v odstavci 1, §9 krizového zákona (Česko, 2010–2024a) plní generální ředitelství Hasičského záchranného sboru.
- **Ministerstvo zdravotnictví** – v době krizového stavu je oprávněno zajistit nákup a distribuci potřebných léčiv, a to i neregistrovaných podle zvláštního právního předpisu, koordinovat na vyžádání kraje činnost poskytovatelů zdravotnické záchranné služby a poskytovatelů akutní lůžkové péče a rozhodnout o rozsahu poskytovaných zdravotních služeb v případě zavádění regulačních opatření podle zákona o hospodářských opatřeních pro krizové stavy (Česko, 2010–2024a).
- **Ministerstvo dopravy** – v době krizového stavu je oprávněno uložit provozovatelům dráhy, drážní dopravy, silniční dopravy, letadel, letišť, vnitrozemské vodní dopravy a veřejných přístavů, jakož i vlastníku a provozovateli ostatních objektů, zařízení a dopravních cest sloužících dopravě povinnosti k zabezpečování dopravních potřeb (Česko, 2010–2024a).
- **Ministerstvo průmyslu a obchodu** – v době krizového stavu je oprávněno přijímat opatření k zachování celistvosti energetických soustav, uložit zainteresovaným provozovatelům, výrobcům a vlastníkům povinnosti k zabezpečování energetických potřeb a jsou-li subjektem kritické infrastruktury, ukládá jim úkoly k ochraně a okamžité obnově kritické infrastruktury v energetice (Česko, 2010–2024a).

Česká národní banka

V rámci přípravy na krizové situace ČNB zřizuje krizový štáb, eviduje zdroje rizik, zpracovává analýzy a odstraňuje nedostatky, které mohou vyústit v krizovou situaci, zpracovává krizový plán a projednává s vládou návrh krizových opatření, které se jí dotýkají (Česko, 2010–2024a).

Orgány kraje a další orgány s krajskou působností

Ke krajským orgánům z hlediska krizového řízení patří hejtman kraje, krajský úřad, HZS kraje a Policie ČR (Česko, 2010–2024a).

- **Hejtman** – zajišťuje připravenost kraje na řešení krizových situací, kontroluje přípravná opatření, činnosti k řešení krizových situací a činnosti ke zmírnění jejich následků, zřizuje bezpečnostní radu kraje, krizový štáb kraje, schvaluje krizový plán kraje, v době krizového stavu koordinuje záchranné a likvidační práce, nouzové ubytování a zásobování a zajišťuje ochranu majetku v evakuovaných oblastech. Během stavu nebezpečí mimo jiné nařizuje pracovní povinnost, pracovní výpomoc nebo poskytnutí věcného prostředku, evakuaci obyvatelstva či zákaz vstupu, pobytu a pohybu osob na vymezeném území (Česko, 2010–2024a).
- **Krajský úřad** – poskytuje součinnost HZS, plní úkoly dle krizového plánu a zřizuje pracoviště krizového řízení (Česko, 2010–2024a).
- **Hasičský záchranný sbor kraje** – organizuje součinnost mezi obcemi a správními úřady, zpracovává krizový plán kraje a krizové plány ORP, eviduje zdroje rizik a zpracovává analýzy ohrožení (Česko, 2010–2024a).
- **Policie ČR** – zajišťuje připravenost k řešení krizových situací spojených s vnitřní bezpečností a veřejným pořádkem na území kraje (Česko, 2010–2024a).

Orgány obce s rozšířenou působností

Úkoly krizového řízení na úrovni ORP plní starosta ORP a obecní úřad ORP (Česko, 2010–2024a).

- **Starosta ORP** – zajišťuje připravenost správního obvodu ORP na řešení krizových situací, kontroluje přípravná opatření, činnosti k řešení krizových situací a činnosti ke zmírnění jejich následků, zřizuje bezpečnostní radu ORP, krizový štáb ORP, schvaluje krizový plán ORP, plní úkoly stanovené hejtmanem a orgány krizového řízení (Česko, 2010–2024a).
- **Obecní úřad ORP** – poskytuje součinnost HZS při tvorbě krizového plánu kraje a ORP, plní úkoly dle krizového plánu ORP, eviduje možné zdroje rizik a odstraňuje nedostatky, které mohou být příčinou vzniku krizové situace, eviduje údaje o přechodných změnách pobytu osob a tyto údaje předává HZS, zřizuje pracoviště krizového řízení (Česko, 2010–2024a).

Orgány obce

Stejně jako v případě ORP jsou orgány obce starosta obce a obecní úřad (Česko, 2010–2024a).

- **Starosta obce** – zajišťuje připravenost obce na řešení krizových situací, zřizuje krizový štáb obce, za krizové situace zajišťuje provedení stanovených krizových opatření, plní úkoly stanovené starostou ORP. V době krizového stavu zabezpečuje varování a informování o hrozícím nebezpečí a vyrozumění orgánů KŘ, nařizuje a organizuje evakuaci, organizuje činnost obce v podmínkách nouzového přežití. Neplní-li starosta obce v době krizového stavu zákonem stanovené úkoly, může být jejich výkon hejtmanem převeden na zmocněnce za tímto účelem jmenovaným (Česko, 2010–2024a).
- **Obecní úřad** – organizuje přípravu obce na krizové situace, poskytuje obecnímu úřadu ORP podklady potřebné ke zpracování krizového plánu ORP, eviduje údaje o přechodných změnách pobytu osob a tyto údaje poskytuje obecnímu úřadu ORP, podílí se na zajištění veřejného pořádku, plní úkoly stanovené krizovým plánem ORP, seznamuje právnické a podnikající fyzické osoby s charakterem možného ohrožení a s krizovými opatřeními (Česko, 2010–2024a).

Výše zmiňované bezpečnostní rady jsou poradními orgány, krizové štáby jsou orgány pracovními.

2.3 Krizové stavy

Krizovým stavem lze nazvat mimořádnou událost mající negativní dopady na životy, zdraví, majetek, životní prostředí, vnitřní bezpečnosti, veřejný pořádek a kritickou infrastrukturu a při které je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav (Hasičský záchranný sbor České republiky, © 2024a).

Stav nebezpečí

- §3 zák. č. 240/2000 Sb.,
- vyhláší se jen s uvedením důvodu a na dobu nezbytně nutnou pro celý kraj nebo jeho část jako bezodkladné opatření pokud jsou ohroženy životy, zdraví, majetek, životní prostředí, pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu, a není

možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, složek integrovaného záchranného systému nebo subjektů kritické infrastruktury,

- vyhláší hejtman kraje (primátor hl. m.) - neprodleně informuje vládu, MV, sousední kraje a pokud mohou být krizovou situací dotčeny, též další kraje
- maximálně na 30 dní, prodloužení možné pouze se souhlasem vlády (Hasičský záchranný sbor České republiky, © 2024a).

Nouzový stav

- čl. 5 ústavního zákona 110/1998 Sb.,
- vyhláší se jen s uvedením důvodu na dobu určitou a pro určité území zejména při živelních pohromách, ekologických nebo průmyslových haváriích, nehodách nebo jiném nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost,
- vyhláší vláda (pokud hrozí nebezpečí z prodlení, pak pouze premiér, ale jeho rozhodnutí být do 24 hodin vládou potvrzeno nebo zrušeno), následně informuje Poslaneckou sněmovnu, která může rozhodnutí zrušit,
- maximálně na 30 dnů, prodloužení je možné pouze se souhlasem Poslanecké sněmovny (Hasičský záchranný sbor České republiky, © 2024a).

Stav ohrožení státu

- čl. 7 ústavního zákona 110/1998 Sb.,
- vyhláší se na celém nebo omezeném území v případech, kdy je bezprostředně ohrožena svrchovanost nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy,
- vyhláší Parlament na návrh vlády,
- doba trvání není omezena (Hasičský záchranný sbor České republiky, © 2024a).

Válečný stav

- čl. 43 ústavního zákona 1/1993 Sb.,
- vyhláší se pro celé území v případě napadení ČR nebo pokud je nutné dostát mezinárodním smluvním závazkům o společné obraně proti napadení,

- vyhlašuje Parlament
- doba trvání není omezena (Hasičský záchranný sbor České republiky, © 2024a).

Vyhlašování krizových stavů se řídí zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ústavním zákonem č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, a ústavním zákonem č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky (Hasičský záchranný sbor České republiky, © 2024a).

2.4 Krizové plánování

Krizové plánování je nástrojem krizového řízení. Z pohledu krizového zákona ho lze definovat jako souhrn plánovacích činností, procedur a vazeb uskutečňovaných orgány krizového řízení a jimi určenými státními nebo veřejnými institucemi, právníky a podnikajícími fyzickými osobami k realizaci cílů a úkolů při zajišťování bezpečnosti státu a jeho obyvatelstva za krizových situací (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení, 2015).

Úkolem krizového plánování je zpracování, aktualizace a ověřování krizových plánů a souvisejících dokumentů (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení, 2015).

Krizové plánování lze rovněž definovat jako proaktivní posuzování a ošetřování zranitelných míst s cílem předejít krizím nebo alespoň snížit jejich dopady (Hough, Spillan, 2011).

Základním plánovacím dokumentem je krizový plán. Jeho obsahem je souhrn krizových opatření a postupů k řešení krizových situací. Vypracovává se za účelem vytvoření podmínek pro zajištění připravenosti na krizové situace a jejich řešení (Hasičský záchranný sbor České republiky, © 2024b).

Krizový zákon ukládá povinnost zpracovat dva typy plánů:

- krizový plán pro orgány krizového řízení,
- plán krizové připravenosti pro právníky a podnikající fyzické osoby zajišťující plnění opatření vyplývajících z krizových plánů, a subjekty kritické infrastruktury (Vilášek, Fus 2023).

Všechny typy plánovacích dokumentů sdílejí jednotnou strukturu, která se skládá ze tří částí a to základní, operativní a pomocné (Vilášek, Fus 2023).

Náležitosti a způsob zpracování krizové dokumentace ukládá Nařízení vlády č. 462/2000 Sb. (Česko, 2010–2024c).

Náležitosti krizového plánu:

(dle §15-16 NV č. 462/2000 Sb.)

- A. základní část – obsahuje charakteristiku organizace krizového řízení, přehledy možných zdrojů rizik a analýzy ohrožení, přehled PO a PFO zajišťujících plnění opatření vyplývajících z krizových plánů,
- B. operativní část – obsahuje přehled krizových opatření a způsob zajištění jejich provedení, plán nezbytných dodávek zpracovaný podle zvláštního právního předpisu, způsob plnění regulačních opatření podle zvláštních právních předpisů, přehled spojení na subjekty podílející se na připravenosti na krizové situace a jejich řešení, rozpracování typových plánů na postupy pro řešení konkrétních druhů hrozících krizových situací identifikovaných v analýze ohrožení, přehled plánů zpracovávaných podle zvláštních právních předpisů využitelných při řešení krizových situací,
- C. pomocná část – obsahuje přehled právních předpisů využitelných při přípravě na krizové situace a jejich řešení, zásady manipulace s krizovým plánem, geografické podklady, další dokumenty související s připraveností na krizové situace a jejich řešením (Česko, 2010–2024c).

Náležitosti plánu krizové připravenosti:

(dle §17 NV č. 462/2000 Sb.)

- A. základní část – obsahuje vymezení předmětu činnosti PO nebo PFO a úkolů a opatření, které byly důvodem zpracování plánu krizové připravenosti, charakteristiku krizového řízení, přehled a hodnocení možných zdrojů rizik a analýzy ohrožení a jejich možný dopad na činnost PO a PFO,
- B. operativní část – obsahuje přehled opatření vyplývajících z krizového plánu příslušného orgánu krizového řízení a způsob zajištění jejich provedení, způsob zabezpečení akceschopnosti PO nebo PFO pro zajištění provedení krizových opatření a ochrany činnosti PO nebo PFO, postupy řešení krizových situací identifikovaných v analýze ohrožení, plán opatření hospodářské mobilizace u dodavatelů mobilizační dodávky, přehled spojení na příslušné orgány krizového řízení,

- C. pomocná část – obsahuje přehled právních předpisů využitelných při přípravě na mimořádné události nebo krizové situace a jejich řešení, přehled uzavřených smluv k zajištění provedení opatření, které byly důvodem zpracování plánu krizové připravenosti, zásady manipulace s plánem krizové připravenosti, geografické podklady, další dokumenty související s připraveností na mimořádné události nebo krizové situace a jejich řešením (Česko, 2010–2024c).

Plán krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury obsahuje:

- v základní části náležitosti dle § 17 odst. 2 a dále seznam prvků kritické infrastruktury a identifikaci možných ohrožení funkce prvku kritické infrastruktury,
- v operativní části náležitosti dle § 17 odst. 3 zaměřené na ochranu funkce prvku kritické infrastruktury s doplněním stanovených opatření na jeho ochranu,
- v pomocné části náležitosti dle § 17 odst. 4 zaměřené na ochranu funkce prvku kritické infrastruktury (Česko, 2010–2024c).

V praxi se lze setkat i s dalšími typy dokumentů používaných zejména na úrovni obce, např. plán odezvy orgánů obce na vznik mimořádné události, který je zpracováván pro přípravu a řešení mimořádných událostí, které se mohou vyskytnout na území obce. Tyto dokumenty mají zpravidla stejnou strukturu, jako krizové dokumenty definované zákonem.

Mezi obecně známé dokumenty související s problematikou mimořádných událostí patří i havarijní plány, ty vymezuje zákon č. 224/2015 o prevenci závažných havárií, a povodňové plány.

3 BEZPEČNOST

V platné legislativě a odborné literatuře neexistuje jednotná definice pojmu bezpečnost.

Ministerstvo vnitra (2016) ve svém terminologickém slovníku definuje bezpečnost jako *„stav, kdy je systém schopen odolávat známým a předvídatelným (i nenadálým) vnějším a vnitřním hrozbám, které mohou negativně působit proti jednotlivým prvkům (případně celému systému) tak, aby byla zachována struktura systému, jeho stabilita, spolehlivost a chování v souladu s cílovostí. Je to tedy míra stability systému a jeho primární a sekundární adaptace.“*

Bezpečnost lze chápat jako schopnost, kterou společnost (stát) stanovuje a zaručuje, aby se zabránilo překročení únosné míry konkrétního rizika. Za účelem zajištění bezpečnosti (snížení stávajících i potenciálních hrozeb) se odpovědný subjekt, například stát nebo mezinárodní organizace, efektivně připravuje na řešení možných ohrožení. Hrozby mohou směřovat například proti obyvatelstvu, svrchovanosti státu, vnitřnímu pořádku, majetku, životnímu prostředí, plnění mezinárodních bezpečnostních závazků a dalším společenským zájmům. Zajištění bezpečnosti v tomto kontextu zahrnuje soubor opatření, metod jednání a forem konání, které směřují k zajištění vnitřní, vnější a mezinárodní bezpečnosti (ať už jednotlivce, státu nebo mezinárodního společenství v běžném stavu i v krizových situacích), (Souček et al., 2009).

Bezpečnost je vždy relativní, nikdy nemůže být absolutní, protože je přímo úměrná hrozbám či rizikům. Charakter bezpečnosti určují:

- bezprostřední hrozby,
- opatření prostředků a institucí participujících na bezpečnosti,
- obyvatelstvo, objekty a další zájmové skupiny, které mají být chráněny (Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek a vybrané kapitoly krizového řízení, 2019).

Na základě oblastí, kterých se bezpečnost týká ji lze členit např. na vojenskou, ekonomickou, politickou, environmentální, kybernetickou apod. Podle referenčního objektu ji lze dělit na vnitřní (policejní) a vnější (vojenská), (Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek a vybrané kapitoly krizového řízení, 2019).

Vnitřní bezpečnost je dle terminologického slovníku Ministerstvo vnitra (2016) *„Stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby ohrožující stát a jeho zájmy zevnitř a kdy je tento stát k eliminaci stávajících i potenciálních vnitřních hrozeb efektivně vybaven a k ní*

ochoten. Je to rovněž souhrn vnitřních bezpečnostních podmínek a legislativních norem a opatření, kterými stát zajišťuje demokracii, ekonomickou prosperitu a bezpečnost občanů, a jimiž stanoví a prosazuje normy morálky a společenského vědomí. “

Vnější bezpečnost dle téhož zdroje (Ministerstvo vnitra, 2016) je *„Stav, kdy jsou na nejnížší možnou míru eliminovány hrozby ohrožující stát a jeho zájmy zvnějšku a kdy je tento stát k eliminaci existujících i potenciálních vnějších hrozeb efektivně vybaven a ochoten. Hrozby mohou být vojenské nebo ekonomické povahy, mohou mít charakter migrační vlny apod. Je to také souhrn mezinárodněpolitických, ekonomických a vojenských vztahů státu s okolními státy a koalicemi, jejichž prostřednictvím prosazuje své státní zájmy. “*

V zahraniční literatuře zabývající se bezpečností se můžeme setkat s dvěma pojmy a to „safety“ a „security“. Tyto výrazy lze přeložit jako bezpečnost a ochrana (Waqar, 2023).

Safety lze definovat jako stav, kdy nehrozí újma nebo nebezpečí. Jsou to opatření na ochranu osob před nehodami, zraněními a vystavením nebezpečným podmínkám. Bezpečnosti se často dosahuje zavedením bezpečnostních postupů a protokolů. Tyto postupy jsou navrženy tak, aby minimalizovaly pravděpodobnost vzniku nehody nebo zranění (Waqar, 2023).

Security lze definovat jako ochranu před zločinem, násilím nebo jinou újmou. Sestává z opatření přijatých na ochranu osob před krádežemi, vandalismem, terorismem a dalšími hrozbami. Této ochrany se často dosahuje zavedením bezpečnostních postupů a protokolů. Postupy jsou navrženy tak, aby odrazovaly zločince a snižovaly pravděpodobnost výskytu trestného činu nebo násilného činu (Waqar, 2023).

Zjednodušeně lze tedy říci, že „safety“ se zabývá neúmyslnými hrozbami (a jde tedy o pasivní bezpečnost) zatímco „security“ těmi úmyslnými (aktivní bezpečnost).

3.1 Hrozba a riziko

V terminologickém slovníku pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva a environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu (Ministerstvo vnitra, 2016) je hrozba definována jako *„přírodní nebo člověkem podmíněný proces představující potenciál, tj. schopnost zdroje hrozby být aktivován a způsobit škodu. Tento potenciál může být spuštěn záměrně nebo náhodně využít pro atakování specifických zranitelností aktiva). Hrozba bývá zdrojem rizika. “*

Riziko lze charakterizovat jako možnost, že s určitou pravděpodobností dojde ke vzniku stavu, který považujeme z hlediska bezpečnosti za nežádoucí. Z konkrétní hrozby je vždy

možné riziko odvodit a pravděpodobnost negativních následků (tzv. míru rizika) posoudit pomocí analýzy rizik (Ministerstvo vnitra, 2016).

Často používaným pojmem je i nebezpečí, dle terminologického slovníku Ministerstva vnitra (2016) jde o „*zdroj potenciálního poškození, újmy například na životech, zdraví, majetku nebo životního prostředí a bývá zdrojem rizika.*“

V Analýze hrozeb pro ČR (Paulus et al., 2016) je nebezpečí definováno jako „*jakýkoliv jev, který má schopnost poškodit chráněné zájmy. Je to vlastnost látky nebo fyzická (fyzikální) situace (stav, okolnost), která má potenciál způsobit ztráty na životě a zdraví člověka, životním prostředí nebo na majetku.*“

Tato analýza popisuje i pojem hrozba a to jako synonymní vyjádření pojmu nebezpečí. Dále uvádí, že tento pojmem se užívá zejména ve vztahu k závažným nebezpečím schopným poškodit zájmy České republiky (Paulus et al., 2016).

Dle Haddowa, Bullocka a Coppoly (2017) lze hrozbu definovat jako zdroj nebezpečí, které může, ale nemusí vést k mimořádné události a je pojmenováno podle mimořádné události která by mohla být takto vyvolána. Každá hrozba s sebou nese riziko zahrnující pravděpodobnost eskalace hrozby. Produktem realizovaného rizika je mimořádná událost, která vyžaduje zapojení jedné nebo více záchranných služeb (hasiči, policie atd.). Pokud požadavky na odezvu přesahují možnosti těchto složek v jedné nebo více oblastech, hovoříme o katastrofě.

Základem krizového řízení by měla být identifikace všech hrozících nebezpečí. Jejich znalost je stěžejní pro plánování připravenosti a opatření k zmírnění jejich dopadů. Uvědomění si rizika je impulsem k využití možností a zdrojů k reakci na mimořádné události a jejich odstraňování. V moderním krizovém řízení jsou všechny činnosti podmíněny přesnou a účinnou identifikací a vyhodnocením nebezpečí a rizik (Haddow et al., 2017).

3.2 Základní klasifikace hrozeb

Hrozby lze klasifikovat na asymetrické, věcné a vnitřní. Dále je lze dělit na latentní, tedy skryté, a reálné (Antušák, Vilášek, 2016).

Asymetrické hrozby mohou mít globalizační, destabilizační či proliferační povahu. Typické pro ně je použití takových prostředků, proti kterým se nelze stejným způsobem bránit. Zpravidla jde o situace, kdy slabší strana (jednotlivec, teroristická skupina) za využití

inovativních postupů získá náskok nad silnějším protivníkem (např. vláda apod.), (Antušák, Vilášek, 2016).

Věcné hrozby dle Antušáka a Viláška (2016) zahrnují nebezpečí přírodního (naturogenního), antropogenního, společenského a sociálního původu.

- Naturogenní – jde o extrémní projevy přírody s potenciálem způsobit katastrofu:
 - extrémní počasí – povodně, záplavy, požáry přírodního původu (blesk), bouřky, vichřice, přivalové deště, krupobití, sněhové kalamity, námrazy, extrémní sucha, globální klimatické změny atd.,
 - tektonická činnost a pohyby – laviny, zemětřesení, vulkanická činnost, sesuvy půdy,
 - nákazy – epidemie (hromadná nákaza osob), epifytie (hromadná nákaza polních plodin, epizootie (hromadná nákaza zvířat), případně pandemie, panfytie, panzootie (hromadné nákazy globálního charakteru),
 - pád meteoritu, narušení biodiverzity, úniky plynu ze zemského nitra, magnetické anomálie, důsledky střetu s kosmickým tělesem atd.
- Antropogenní – přímo závisí na činnosti člověka:
 - technogenní – chemické, ropné a radiační havárie, požáry a exploze, dopravní katastrofy, havárie plynovodů a ropovodů, narušení a rozpad energetických a komunikačních sítí, destrukce staveb,
 - ekologické – kontaminace hydrosféry, ekoterorismus, hromadné poškození nebo masový úhyn živých organismů, nadměrné emise škodlivých látek do ovzduší, rozsáhlé havárie v odpadovém hospodářství, kontaminace půdy,
 - agrogenní – eroze, snížení kvality půdy, znehodnocování vodních zdrojů v souvislosti se zemědělskou činností, zhutňování půdy, vysychání vodních zdrojů, splavování půd do vodních toků, nevhodné používání hnojiv a agrochemikálií, zhoršení kvality zemědělské produkce, monokulturní zemědělská výroba,
 - sociogenní – narušení dodávek elektrické energie, plynu a tepla, narušení dodávek vody, potravin, léků, narušení dodávek ropy a ropných produktů, narušení finančního a devizového hospodářství státu,

- Sociální, společenské a ekonomické – mají potenciál ohrožit bezpečnost jednotlivce, rodiny, organizace, státu či aliance:
 - vojenské – ohrožení suverenity, svrchovanosti a územní celistvosti, ohrožení občanské svobody, občanských a lidských práv, ohrožení demokratických základů státu,
 - nevojenské – vnitrostátní bezpečnostní hrozby – narušení vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku, hromadné pouliční nepokoje a rabování, pokus o destabilizaci státu, růst drogové kriminality, organizovaného zločinu, násilných a majetkových trestných činů, sociální konflikty, stávkové protesty, demonstrace, útoky na ústavní činitele,
 - nevojenské – hrozby ekonomického charakteru – ohrožení ekonomické bezpečnosti státu, ohrožení bankovního systému, praní špinavých peněz, kolaps státních financí (bankrot), ekonomické sabotáže, ohrožení kritické infrastruktury, hospodářská migrace, nerovnoměrný ekonomický vývoj.

Vnitřní hrozby jsou dle Antušák a Viláška (2016) hrozby interní, subjektivní.

3.3 Hrozby v České republice

Pro Českou republiku bylo v Analýze hrozeb (Paulus et al., 2015) identifikováno 22 typů nebezpečí, u kterých lze očekávat vyhlášení krizového stavu:

Naturogenní – abiotické:

- dlouhodobé sucho,
- extrémní teploty,
- přívalová povodeň,
- vydatné srážky,
- extrémní vítr,
- povodeň.

Naturogenní – biotické:

- epidemie,
- epifytie,

- epizootie.

Technogenní:

- narušení dodávek potravin,
- narušení funkčnosti systémů elektronických komunikací,
- narušení bezpečnosti kritické informační struktury,
- zvláštní povodeň,
- únik nebezpečné chemické látky ze stacionárního zařízení,
- narušení dodávek pitné vody,
- narušení dodávek plynu,
- narušení dodávek ropy,
- radiační havárie,
- narušení dodávek elektrické energie.

Sociogenní:

- migrační vlny velkého rozsahu,
- narušování zákonnosti velkého rozsahu (včetně terorismu).

Ekonomické:

- narušení finančního a devizového hospodářství státu velkého rozsahu.

Největší měrou jsou zastoupena technogenní rizika.

V bezpečnostní strategii ČR 2023 jsou uvedeny aktuální hrozby a zdroje nestability pro bezpečnostní prostředí státu. Jedná se zejména o prosazování zájmů Ruska a Číny, hrozby spojené s terorismem, extremismem a nelegální či nekontrolovanou migrací, nebezpečí související se změnou klimatu, šíření infekčních nemocí s pandemickým potenciálem a kybernetické hrozby (Česko, 2023).

4 DÍLČÍ ZÁVĚR

Dílčím cílem diplomové práce bylo zpracování literární rešerše za účelem získání základních poznatků a vzhledu do problematiky plánování a realizace opatření ke snížení možných dopadů mimořádných událostí a krizových situací.

Teoretická část byla členěna do tří kapitol. První kapitola stručně vymezila základní legislativu související s tématem, zejména ústavní zákony č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ústavní zákon č. 110/1998 Sb. o bezpečnosti České republiky, zákony z tzv. krizového balíčku, tedy zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému, zákon č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení a zákon č. 241/2000 Sb. o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a také nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů.

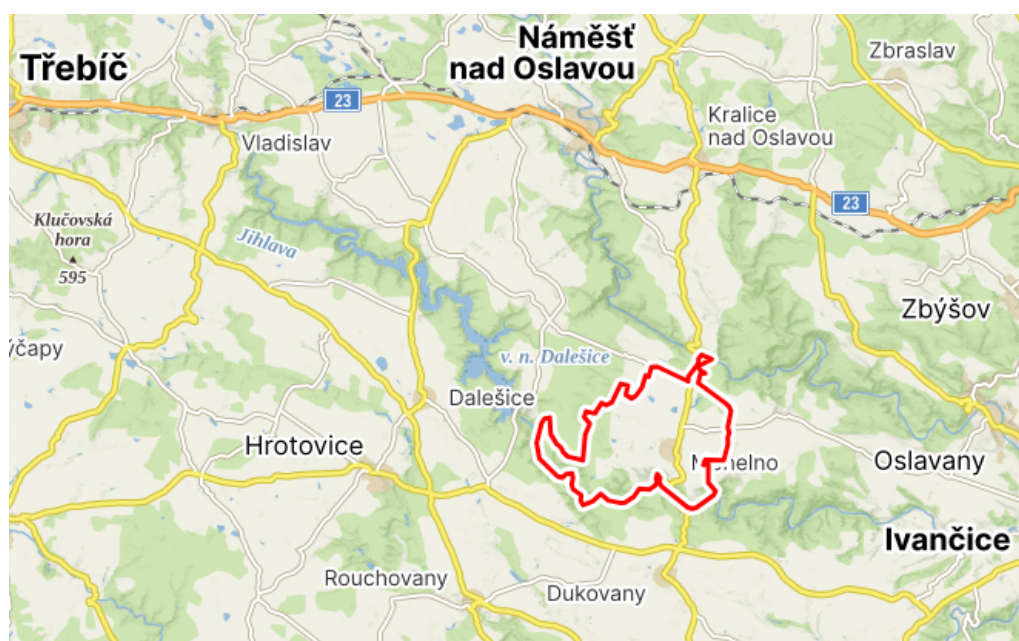
Druhá kapitola byla zaměřena na oblast krizového řízení zejména z pohledu výše zmíněných zákonů. Byly vysvětleny základní pojmy, jejichž definice vychází především z terminologického slovníku pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu zpracovaného ministerstvem vnitra České republiky, dále byly charakterizovány kompetence, povinnosti a úkoly orgánů krizového řízení, krizové stavy vyhlášené na území České republiky a také problematika krizového plánování.

Třetí kapitola se věnovala bezpečnosti a hrozbám. Byly uvedeny různé definice bezpečnosti, včetně vnímání tohoto pojmu v zahraničí. S bezpečností úzce souvisí i téma hrozeb, byla tedy uvedena jejich základní klasifikace dle Viláška a Antušáka. V poslední části třetí kapitoly byly představeny současné hrozby v České republice dle analýzy hrozeb z roku 2016 a z Bezpečnostní strategie České republiky 2023.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 CHARAKTERISTIKA VYBRANÉHO ÚZEMÍ

Městys Mohelno se nachází v kraji Vysočina, přibližně 30 km jihovýchodně od okresního města Třebíč a 11 km jižně od ORP Náměšť nad Oslavou. Sousedí s obcemi Senorady, Lhánice, Dukovany, Slavětice, Kramolín, Kladeruby nad Oslavou a Kuroslepy. K 31. prosinci 2023 zde žilo 1389 obyvatel. Území obce o rozloze 17,53 km² s nadmořskou výškou od 230 do 450 m n.m. je poměrně členité, více než polovinu tvoří zemědělská půda, na jihozápadě nalezneme smíšené lesy, jižní hranici tvoří vodní nádrž Mohelno a řeka Jihlava, na severu řeka Oslava. Městysem protékají Mančalovský a Skřipinský potok, na kterém leží rybníky Tlustý, Mančalov, Chobot a Kočičák a potoky Štenkrava a Mohelnička, která napájí rybník Cenklov a Suchánek. V katastru obce nalezneme tři maloplošná zvláště chráněná území – národní přírodní rezervaci Mohelenská step, přírodní rezervaci U Jezera, přírodní rezervaci Údolí Oslavy a Chvojnice, a dvě evropsky významné lokality – Údolí Jihlavy a Údolí Oslavy a Chvojnice (Charakteristika zájmového území, © 2010–2024). Obcí prochází silnice II/392 která vede z Velkého Meziříčí do Tulešic a dále silnice III/3935 vedoucí do Oslavan, III/39217 vedoucí do Náměště nad Oslavou, III/39214 vedoucí do Hartvíkovic a III/39219 (místní komunikace). V těsné blízkosti obce stojí přečerpávací vodní elektrárna Dalešice tvořená vodními nádržemi Dalešice a Mohelno, přibližně 7 km od obce nalezneme vojenské letiště Náměšť nad Oslavou a cca 4 km je vzdálená Jaderná elektrárna Dukovany, obec Mohelno tedy spadá do prvního okruhu zóny havarijního plánování JE Dukovany.

Obrázek 2 Mapa s katastrálním územím obce Mohelno (Mapy.cz, 2024).

5.1 Geografické podmínky

Významnou součástí charakteristiky vybraného území jsou geografické podmínky, především geomorfologie a rozložení půdního fondu, klimatické podmínky a hydrologie.

Geomorfologie a půdní fond

Zájmové území se nachází v kopcovité oblasti s hlubokými údolími řek Jihlavy, Oslavy a Chvojnice. Podloží je tvořeno rulami, granulity, hadci moldanubika a moravika. Na rovinách se nacházejí převážně pole, v údolích pak lesy (borovice, smrky, duby). V oblasti se vyskytují tři vegetační stupně (Charakteristika zájmového území, © 2010–2024).

Terén intravilánu je spíše rovinný. Nejnižší položená je severní část s výškou cca 360 m n. m., od úřadu městyse se terén zvedá k Mohelenské hadcové stepi, kde dosahuje výšky 385 m n. m. Dále na jih pak prudce klesá k řece Jihlavě, která teče v nadmořské výšce 270 m n. m. Jihozápadní část katastru obce je kopcovitější, nadmořská výška zde klesá z 430 m n. m. k 300 m n. m. v údolí Jihlavy. Převýšení mezi korytem Jihlavy a okolními vrcholy dosahuje místy až 115 m (Charakteristika zájmového území, © 2010–2024).

Povrch území sestává převážně ze spraše a sprašové hlíny a také nivních sedimentů podél vodních toků, nejvíce zastoupeným půdním typem je modální hnědozem. Severně od intravilánu leží menší plocha tvořená štěrkopísky, jižním směrem se vyskytují především hadce, peridotity a granulity (Charakteristika zájmového území, © 2010–2024).

Tabulka 1 Využití pozemků v měštysi Mohelno
(Charakteristika zájmového území, © 2010–2024).

Druh pozemku	Plocha	Zastoupení
Orná půda	876,5 ha	50 %
Lesní půda	457,3 ha	26 %
Ostatní plochy	196,1 ha	11,2 %
Vodní plochy	97,6 ha	5,6 %
Trvalé travní porosty	66,4 ha	3,2 %
Zahrady	28,6 ha	1,4 %
Zastavěné plochy	29,7 ha	2,5 %
Sady	1,0 ha	0,1 %
Chmelnice	0,0 ha	0 %
Vinice	0,0 ha	0 %
Celková výměra k.ú.	1753,2 ha	100 %

Klimatické podmínky

Na území Mohelna jsou příjemné klimatické podmínky. Průměrná roční teplota se pohybuje mezi 9,1 a 10 °C a roční úhrn srážek mezi 501 a 550 mm. Podle Quittovy klasifikace spadá obec do oblasti MT11 (Charakteristika zájmového území, © 2010–2024). Tato kategorie je definována mírně teplým a krátkým jarem, dlouhým teplým suchým létem, mírně teplým a krátkým podzimem a velmi suchou a krátkou zimou s krátkým trváním sněhové pokrývky.

Hydrologické údaje

Nejvýznamnějším tokem je potok Mohelnička, pramenící ve výšce 450 m n.m. v lese pod Zeleným kopcem na území obce Kladeruby nad Oslavou. Do katastrálního území Mohelna vtéká od západu a přes rybníky Cenklov a Suchánek vstupuje do zastavěné části obce. V okolí Suchánku je část toku zatrubněna. Dále pokračuje na východ do obce Lhánice, stáčí se na jih a vlévá se zleva do řeky Jihlavy v říčním kilometru 53,8. Délka toku je 7,6 km (Hydrologické údaje, © 2010–2024).

Dalším tokem na území městyse je Štenkrava, pramenící ve výšce 460 m n. m. severně od Zeleného kopce v Kladerubech nad Oslavou, odkud pokračuje jihovýchodním směrem do katastru Mohelna, kde prochází severně od zastavěné části obce. Na jejím toku se nachází dva menší rybníky, jeden z nich (Kostelníček) již v katastru Mohelna. Štenkrava se ve Lhánicích vlévá do Mohelničky. Délka toku je cca 6,2 km (Hydrologické údaje, © 2010–2024).

V severní části území protéká Skřipinský potok, na kterém leží čtyři rybníky sloužící k zadržování vody v krajině – Tlustý, Mančalov, Chobot a Kočičák. Celková délka toku je asi 7 km a v říčním kilometru 19,7 se vlévá do řeky Oslavy. Přítokem Skřipinského potoka je Mančalovský potok, jeho celková délka je cca 2 km (Hydrologické údaje, © 2010–2024).

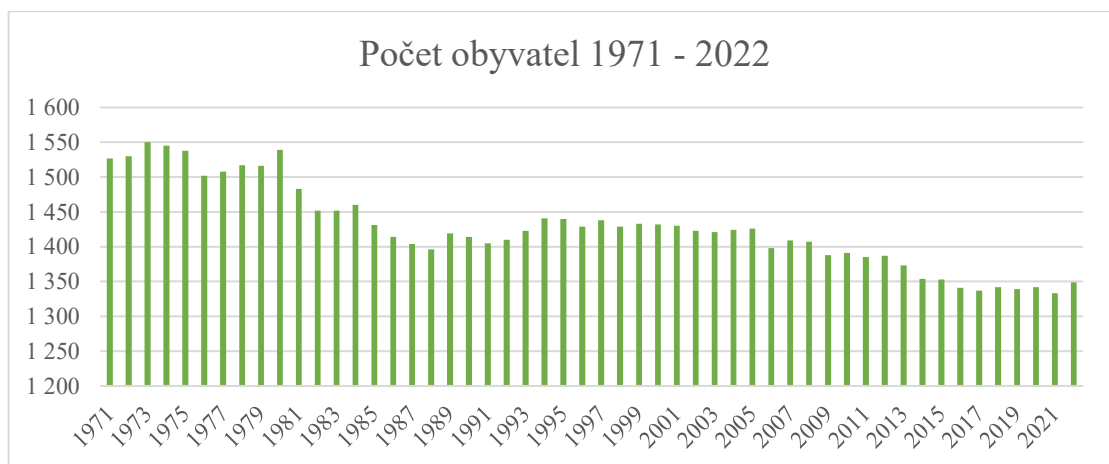
Jižní hranice obce Mohelno je lemována řekou Jihlavou, která zde vystupuje z vodního díla Mohelno a pokračuje na východ do Ivančic a dále na jih do Pohořelice, kde se před Novými Mlýny vlévá do Svratky (Hydrologické údaje, © 2010–2024).

V katastru obce se nachází celkem 9 vodních nádrží, kromě již zmiňovaných rybníků zde nalezneme nebeskou vodní nádrž Jezero, nacházející se v asi 2 km jihozápadně od středu obce a především vodní nádrž Mohelno, která je součástí vodního díla Dalešice (Hydrologické údaje, © 2010–2024).

5.2 Demografie

Dle údajů z matriky ke dni 31. prosince 2023 žilo v obci 1389 obyvatel, z toho 218 ve věku 0-14 let, 658 ve věku 15-65 let a 513 ve věku nad 65 let. Průměrný věk obyvatel je 45 let.

Historické údaje o vývoji počtu obyvatel eviduje Český statistický úřad. Dostupná jsou data od roku 1971.

Obrázek 3 Počet obyvatel v letech 1971-2022 (Mohelno (okres Třebíč), 2024).

Z dat ČSÚ je patrné, že v letech 1971-1980 se počet obyvatel pohyboval od 1500 (1980) do 1550 (1973). V 80. letech postupně docházelo k poklesu až na cca 1400 obyvatel. K drobnému nárůstu došlo v 90. letech a od roku 2000 počet obyvatel opět klesal k hodnotě mezi 1350 a 1400.

Přirozený přírůstek je v posledních 10 letech bohužel v záporných hodnotách. Kladné hodnoty generuje pouze přírůstek migrační. Celkový přírůstek je kladný (Mohelno, okres Třebíč), 2024).

5.3 Historie

Z archeologických výzkumů je patrné, že území obce bylo osídleno již ve starší době kamenné. Mezi nejzajímavější objevy patří úlomky pravěké keramiky, kovových artefaktů, rondel a sídliště v polohách Padělek, Staré Hory, Boleniska, Za Chobotem, Mančalov a v neposlední řadě také na hradisku ve Skřipině, které bylo následně osídleno ve většině pozdějších obdobích pravěku a je jedním z nejvýznamnějších pravěkých hradisek u nás (Knotek, Kučová, 2006).

V jižní části obce na okraji stepi se nachází velká mohyla z doby halštatské (cca 7.-6. stol. př. n.l.), která je doposud zachovaná díky božím mukám sv. Antoníčka, které byly vystavěny na jejím vrcholu (MOHELNO, okr. Třebíč, Kraj Vysočina, © 2018).

Výraznější osídlení okolí Mohelna slovanskými kmeny je známo až od 9. století, nejstarší nálezy přímo z obce spadají do 11.-12. století (Knotek, Kučová, 2006).

První písemné zmínky o Mohelnu jsou hned dvě, a to listiny z roku 1234, týkající se kostela a fary (Nejstarší písemná zpráva o Mohelnu, 2018).

Některé prameny uvádí možnost existence mohelenského hradu, potvrzení této myšlenky je však předmětem budoucích archeologických výzkumů (Knotek, Kučová, 2006).

V letech 1237-1349 bylo v Mohelně sídlo královského purkrabí a nacházely se zde i župní úřady. Roku 1368 markrabě Jindřich předal královský majetek do šlechtických rukou (při tomto vkladu je Mohelno nazýváno městečkem a následní majitelé Mohelna se poměrně často střídali (Jak to asi bylo s Mohelenským znakem?, 2008). V roce 1417 král Zikmund udělil Mohelnu znak, který obec užívá dodnes. Během husitských válek byla tvrz zničena a Mohelno vypleněno. Z tohoto období se dochovaly tzv. lochy – rozsáhlé rozvětvené sklepy pod řadou domů, sloužící jako úkryt ve válečných dobách. Od roku 1527 bylo Mohelno součástí panství v Náměšti nad Oslavou (Knotek, Kučová, 2006).

Po roce 1848 obec spadala do okresu Třebíč, výjimkou jsou léta 1949-1960, kdy Mohelno patřilo pod Velkou Bíteš (Historie krajského zřízení sahá hluboko do minulosti, 2016).

Do roku 1890 byly součástí Mohelna i sousední Lhánice (a poté ještě jednou v letech 1980-1990), (Historie obce Lhánice, © 2024).

Další významné okamžiky:

- 1848 obecná škola,
- 1885 pošta,
- 1889 sbor dobrovolných hasičů,
- 1897 záložna,
- 1900 četnická stanice,
- 1908 živnostenská pokračovací škola,
- 1911 řemeslnický živnostenský spolek,

- 1919 měšťanská škola,
- 1924 Domovina, rybářský spolek a Orel,
- 1930 kino a filiálka městské spořitelny v Třebíči,

Od 12. dubna 2007 byl obci vrácen status městyse (Mohelno – podrobné informace, © 2024).

5.4 Služby a podnikatelé

Občanská vybavenost v obci je na velmi dobré úrovni a zahrnuje např. zdravotní středisko, dvě restaurace, dva obchody s potravinami, večeřku, řeznictví, květinářství, drogerii, obchod s domácími potřebami, poštu, čerpací stanici, muzeum, knihovnu, kostel s farou, fotbalové hřiště, dětské hřiště, sokolovnu, galerii Stodola, fungující jako obecní společenský dům, několik penzionů a dvě rekreační střediska v údolí řeky Jihlavy, kde stojí i Mohelenský (též Mohelský) mlýn s malou vodní elektrárnou a který slouží jako terénní pracoviště Ústavu biologie obratlovců Akademie věd ČR. V areálu mlýna sídlí i surrealistická galerie Čertův ocas. Za zmínku stojí i další služby drobných živnostníků jako prodej a servis výpočetní techniky, autoservis, pneuservis, stavební firma, autodoprava, zemní práce, zámečnické práce, opravování obuvi, půjčovna svatebních dekorací, stolařství, truhlářství, malířské práce, lihovar a pálenice atd.

V obci působí i několik společností, které jsou významnými zaměstnavateli:

- Kavyl spol s r.o. – zaměřeni na činnosti v oblastech vodohospodářských staveb, sadových úpravách a úpravách zeleně, dřevovýrobě a opravě a servisu stavebních a specializovaných strojů,
- Limid s.r.o. – zabývá se kovoprůmyslem,
- Horácké kovodružstvo – laserové řezání, tváření, svařování, prášková a mokrá lakovna,
- Agro Mohelno – tradiční zemědělská prvovýroba, pěstování plodin, chov skotu, provoz mlékomatu a bioplynové stanice.

Veřejná doprava

Obec je obsluhována především autobusovou linkou 423, která je součástí integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje. Poskytuje spojení směrem na Oslavany,

Ivančice, Tetčice a Rosice. V Tetčicích je možný přestup na vlak směr Náměšť nad Oslavou nebo Brno, v Rosicích je garantovaná návaznost na autobusové linky do Brna.

Spojení do Třebíče je zajištěno 4x denně autobusovou linkou 790350 a ve všední dny je k dispozici i linka 790520 do Náměště/Kralic nad Oslavou.

Zdravotnictví

V obci se nachází zdravotní středisko, které v roce 2022 prošlo rozsáhlou rekonstrukcí. Najdeme zde ordinaci lékařky pro děti a dorost, praktického lékaře pro dospělé, zubní lékaře, dentální hygienu, gynekologickou ambulanci a lékárnu.

Lesy

Obec obhospodařuje 407,17 ha lesa, které získala v rámci restitucí v roce 1992. Svým občanům nabízí možnost nákupu palivového dříví za zvýhodněnou cenu. Samozřejmostí je i zajištění dopravy.

Obecní byty

Obec vlastní několik bytů, které pronajímá svým občanům za zvýhodněné nájemné. Na adrese Mohelno 523 se nachází 23 bytů o dispozici 1+kk, tyto byty jsou z většiny obsazeny seniory nad 65 let. V budově č.p. 1 jsou 2 běžné obecní byty, 4 byty pro osoby nad 70 let a v podkroví také 2 byty pro sociálně slabší spoluobčany. V rámci rekonstrukce zdravotnického střediska vzniklo 5 nových bytů v podkroví budovy č.p. 407. Další dva obecní byty se nacházejí v bytovém domě č.p. 355.

5.5 Technická infrastruktura

Obec má cca 10 km kanalizační sítě vybudované v roce 1980, následně zrekonstruované v letech 2001-2007. V roce 1997 byla v obci vybudována čistička odpadních vod, obyvatelé a firmy začínají upouštět od jímek a napojují se na kanalizaci. V roce 2001 byla čistička rozšířena o druhou linku, čímž se zvýšila její kapacita a efektivita čištění. Provoz čističky přinesl obci hned několik benefitů – zbavila se pokuty 360 000 Kč, kterou musela každoročně platit povodí Moravy za vypouštění splaškových vod a znečišťování toku, a došlo k výraznému zlepšení kvality životního prostředí v obci a ochraně vodního zdroje.

V roce 1998 vznikl plán plynofikace obce a veřejného vodovodu. Plynofikace začala v roce 2000 ve sdružení obcí Mohelno, Senorady, Lhánice, Nová Ves s dotací 10,5 milionu Kč. V

Mohelně projevilo zájem 480 majitelů z 510 čísel popisných. Ne všichni se ale nakonec napojili.

Současně s plynofikací byly zahájeny práce na rozvodech pitné vody, ty byly s nákladem 17 milionů Kč dokončeny v prosinci roku 2002. Výstavba vodovodu byla zahájena především díky státním dotacím. O výstavbě vodovodu se v Mohelně hovořilo již před 2. světovou válkou, první zmínka o budování pochází z roku 1925. Vlastní realizaci se podařilo uskutečnit až po 75 letech. K výstavbě přispělo velkou měrou vybudování přivaděče vody z Vranovské přehrady okolo obce pro potřeby vojska blízkého letiště v Sedleci a pro město Náměšť nad Oslavou.

Informace o zavedení elektřiny v obci se nepodařilo dohledat, vzhledem k existenci kina lze ale usoudit, že se tak stalo nejpozději kolem roku 1930. V Mohelně se nachází jak nadzemní, tak i podzemní vedení vysokého, středního a nízkého napětí. Rekonstrukce vedení provedla společnost EON v roce 2015.

Svoz komunálního odpadu v obci zajišťuje firma ESKO-T, s.r.o., od roku 2008 probíhá svoz 1x za 14 dní mimo topnou sezónu (květen–září), v sezóně každý týden. V roce 2000 byl otevřen sběrný dvůr, díky tomuto kroku začalo výrazně ubývat černých skládek, na jejichž likvidaci obec vynakládala nemalé finanční prostředky. V roce 2012 byla díky dotacím vybudována obecní kompostárna. Obec usiluje o zodpovědné nakládání s odpady, proto byl zaveden i systém třídění odpadů. Kontejnery na různé druhy odpadu jsou rozmístěny v blízkosti obytných zón i na okraji obce.

5.6 Školství

V obci Mohelno je zajištěno předškolní a základní vzdělávání dětí.

Mateřská škola o kapacitě 69 dětí je situována v budově č.p. 397 a je rozčleněna do tří tříd. Školku navštěvují děti ve věku od 2 do 6 let, věkové složení ve třídách není jednotné a výuka je založena na konstruktivistickém přístupu s profilací na environmentální vzdělávání. O děti pečují 6 pedagogů, 2 asistenti pedagoga a 5 nepedagogických pracovníků (kuchyň, údržba). Ředitelkou mateřské školy je Bc. Zdenka Konečná. Mateřská škola Mohelno je spádovou školou i pro obce Kramolín, Senorady, Kladeruby nad Oslavou a Lhánice.

Základní škola Mohelno poskytuje vzdělávání na dvou stupních. První stupeň základní školy navštěvují také děti z Kramolína, Senorad, Kladerub nad Oslavou a Lhánic. Druhý stupeň základního vzdělávání je v Mohelně zajištěn i pro děti z Hartvíkovic a Popůvek.

Děti od 1. do 5. třídy navštěvují prostory v č.p. 151, výuka pro děti 6. – 9. třídy probíhá v budově č.p. 232. V současné době školu navštěvuje 184 žáků, které vyučuje 19 učitelů. Součástí školy je i školní jídelna a školní družina, o provoz se stará dalších 9 nepedagogických pracovníků. Ředitelem školy je Mgr. Vladimír Horký.

5.7 Zájmové organizace

V obci působí několik zájmových spolků nabízejících širokou škálu aktivit pro všechny věkové skupiny.

TJ Sokol Mohelno

Jednota byla založena na ustavující schůzi dne 23. března 1919. V 50. a 60. letech vybudovali a provozovali stadion a přírodní kluziště, dostavěli přísálí a sociální zařízení k sokolovně a tu v roce 2002 svépomocí zrekonstruovali. Sokolovna v současné době slouží nejen ke sportovním aktivitám, ale i mnoha kulturním akcím, jako jsou plesy, karnevaly, zábavy apod. (Historie, 2021).

Sokol nabízí širokou škálu aktivit od lukostřelby, stolního tenisu, volejbalu, badmintonu, basketbalu, line-dance, přespolního běhu atd. Rovněž pořádají plesy, karnevaly, cestovatelské večery nebo tradiční vycházky po okolí.

Mohelenská chasa

Spolek Mohelenská chasa byl oficiálně založen v roce 2015, ale fungoval již několik desítek let předtím. Jeho cílem je udržování tradic, každoročně pořádá historickou pouť a tradiční krojované hody. V posledních letech organizují i dětské dny s pohádkovou cestou (Informace o nás, 2022).

Rybářský svaz Mohelno

Spolek byl založen v roce 1921. V současné době má 326 členů nad 15 let a 18 členů mladších 15 let, které se snaží vést a vychovávat jako své nástupce a zapálené sportovní rybáře.

Spolek obhospodařuje cca 90 ha mimopstruhových a 8 ha pstruhových vod a má v nájmu dva rybníky – Tlustý (0,8 ha) a Chobot (3,75 ha), které slouží k pěstování rybí násady (Historie p.s. Mohelno, © 2010-2024).

Myslivecký spolek Mohelno

Spolek má 24 členů a hospodaří v pronajaté honitbě s výměrou 1351 ha. Během roku pořádá různé společenské a kulturní akce, např. dětský den s myslivci, zkoušky malých plemen loveckých psů, hony na zajíce a bažanty, naháňky na divoká prasata, společenskou zábavu s hudební skupinou atd. Pod záštitou spolku byl založen dětský kroužek Daňčata (Myslivecký spolek Mohelno, 2020).

Sbor dobrovolných hasičů

Sbor byl založen již v roce 1889. Za svou bohatou historií se aktivně podílel na hašení požárů a záchranných akcích v obci i okolí. Členové se věnují preventivní činnosti a osvětě v oblasti požární bezpečnosti. Hasičský kroužek s bohatou historií sahající až do roku 1983 aktuálně sdružuje 33 dětí ve věku od 4 do 15 let. Součástí Sboru dobrovolných hasičů Mohelno je i Jednotka sboru dobrovolných hasičů.

5.8 Orgány obce

Obecní samosprávu zajišťuje zastupitelstvo, rada obce, kontrolní a finanční výbor, starosta a úřad městysu.

Zastupitelstvo městyse tvoří 15 členů, zasedá minimálně jednou za 3 měsíce. Členové zastupitelstva zastávají i funkce v kontrolním finančním výboru nebo v radě městyse. Rada městyse zasedá každý měsíc.

Tabulka 2 Zastupitelstvo městyse Mohelno, vlastní zpracování.

Zastupitelstvo Městyse Mohelno		
Jiří Šanda	starosta	
Jiří Valeš	místostarosta	
Zuzana Borkovcová	zastupitel	
Magda Cabejšková	zastupitel	člen kontrolního výboru
Jiří Drápela	zastupitel	předseda kontrolního výboru
Ing. Eva Eliášová	zastupitel	radní
Petra Foretníková, Dis.	zastupitel	
Ing. Petr Horký	zastupitel	předseda finančního výboru
Jaroslav Hošek	zastupitel	radní
Simona Kostelníková	zastupitel	
Ing. Petr Kudláč	zastupitel	člen finančního výboru
René Mužík	zastupitel	člen kontrolního výboru
Mgr. Lubomír Ostrý	zastupitel	radní
Ing., Bc. Ivana Poláčková	zastupitel	člen finančního výboru
Jan Světlík	zastupitel	

Na úřadu městyse Mohelno jsou krom starosty zaměstnány tři osoby. Jeden zaměstnanec zajišťuje matriku a evidenci obyvatel, druhý Czechpoint a pokladnu a třetí je účetní.

Úřad rovněž vykonává působnost silničního správního úřadu ve věcech místních komunikací dle § 40 odst. 5 zákona č. 13/1997 Sb.

5.9 Dokumentace obce

Obec má zpracovaný široký soubor dokumentů, mezi nejvýznamnější z nich patří územní plán, povodňový plán a požární řád. Dále obec vydává obecně závazné vyhlášky a nařízení, např. Nařízení 1/2014 – Tržní řád městyse Mohelno, kterým se mimo jiné zakazuje podomní a pochůzkový prodej. K dalším dokumentům obce patří Řád pohřebiště Mohelno, obecně závazné vyhlášky upravující poplatky za svoz odpadu, podmínky pořádání kulturních akcí, parkovné atd.

Územní plán

Územní plán je součástí nástrojů politiky územního rozvoje a představuje základní koncepci prostorového rozvoje obce. Definiuje plochy zastavěné, zastavitelné, určené k přestavbě, nezastavěné a nezastavitelné, vyhrazené pro obecně prospěšné stavby a opatření, pro územní rezervy a koridory a stanovuje podmínky pro jejich využití (Přichystal, Maštálka, © 2023–2024).

Územní plán městyse Mohelno zpracovaný v roce 2015 se skládá z návrhové části (29 stran, 3 výkresy) a z odůvodnění (81 stran, 5 výkresů). Součástí této dokumentace je i Stanovisko k vyhodnocení vlivů územně plánovací dokumentace na životní prostředí.

Povodňový plán

Povodňový plán je dokumentace shrnující opatření organizačního a technického charakteru k odvrácení nebo snížení dopadů povodní. K zachování jejich účinnosti je nutná pravidelná revize (Povodňové plány, © 2008–2023).

Povodňový plán městyse Mohelno byl zpracován dle §71 zákona 254/2001 Sb. o vodách a souvisejícími předpisy, poslední aktualizace proběhla na jaře 2023. Skládá se ze tří částí – textové, grafické a příloh. Textová část se dále dělí na část úvodní, věcnou a organizační. Ta zahrnuje úkoly jednotlivých osob účastnících se na ochraně před povodněmi. V přílohách jsou uvedeny kontaktní údaje těchto osob (Povodňový plán městyse Mohelno, © 2010–2024).

Požární řád

Požární řád městyse Mohelno byl vydán jako obecně závazná vyhláška č. 1/2019 dne 3. dubna 2019 na základě usnesení zastupitelstva. Tato vyhláška upravuje organizaci a zásady požární ochrany v městyse podle §15 odst.1 nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně, ve znění nařízení vlády č. 498/2002 Sb.

Součástí požárního řádu jsou přílohy obsahující seznam sil a prostředků jednotek požární ochrany podle požárního poplachového plánu kraje Vysočina, soupis techniky jednotky požární ochrany Mohelno a přehled o zdrojích vody pro hašení požárů.

Veškerá dokumentace je uložena na úřadě městyse a je dostupná i online na webových stránkách.

6 BEZPEČNOST V OBCI

Na zajištění bezpečnosti v obci se podílí složky IZS a Jednotka sboru dobrovolných hasičů Mohelno, zařazená do kategorie JPO III. Spádové obvodní oddělení PČR najdeme ve 13 km vzdálených Hrotovicích, jednotky HZS v Hrotovicích a Náměšti nad Oslavou, nejbližší základna ZZS je v Náměšti nad Oslavou a dále v Moravských Budějovicích (cca 35 km).

6.1 Kriminalita

Městys Mohelno se řadí k obcím s nízkou mírou kriminality. Mezi nejčastější protiprávní činy spáchané na území městyse patří přestupky v oblasti bezpečnosti silničního provozu (téměř 90 %). Trestné činy, převážně majetkového charakteru, se vyskytují v jednotkách případů za rok. Vstupní data poskytla Policie České republiky, kancelář ředitele krajského ředitelství kraje Vysočina, odbor tisku a prevence.

Tabulka 3 Protiprávní činy spáchané na území obce v letech 2019–2023, vlastní zpracování

Protiprávní jednání	2019	2020	2021	2022	2023
Přestupky BESIP	121	78	84	96	90
Přestupky proti majetku	6	5	0	2	3
Přestupky proti občanskému soužití	7	3	4	1	2
Přestupky – ostatní	1	1	1	3	1
TČ – majetková	4	0	1	6	1
TČ – obecně ohrožující	1	0	0	2	0
TČ – násilná	0	1	1	1	1
Celkem přestupky	135	87	89	102	96
Celkem TČ	5	1	2	9	2

Z tabulky výše je patrné, že v roce 2022 došlo k výraznějšímu nárůstu trestných činů, jednalo se o vloupání do rekreačního objektu, krádež a poškození motorových vozidel, vážnou dopravní nehodu se zraněním, kdy došlo ke střetu automobilu s cyklistou, řízení vozidla pod vlivem omamných a psychotropních látek, podvod prostřednictvím internetu, neoprávněný přístup na sociální sítě, neoprávněné vniknutí do rodinného domu a tedy narušení domovní svobody a fyzické napadení.

Nejzávažnější kriminální činy spáchané na území městyse mají zmínku v obecní kronice:

- Červenec 1992 – vražda a pokus o vraždu – dvaadvacetiletý pachatel z Uherského hradiště v Mohelně ubodal svého tchána, sekerou se pokusil zabít i tchyni a vlastní manželku. O rok později byl odsouzen na 14,5 let vězení.
- Velký pátek 1998 – loupež – v 11:55 přišel na benzinovou čerpací stanici v Mohelně neznámý muž, nečekaně přistoupil k desetiletému synovi obsluhy, namířil mu na hlavu zbraň a požadoval vydání peněz. Prodavačka vydala tržbu, cigarety, pachatel vytrhl telefonní šňůru a utekl. Vznikla škoda ve výši 10.600 Kč. Pachatel byl dopaden.
- Květen 1998 – vloupání do dvou autobusů KAROSA – škoda byla vyčíslena na 29.700 Kč, z toho 8.000 Kč činilo poškození autobusů.
- 2001 – krádeže – neznámý zloděj odcizil z plechové garáže na fotbalovém hřišti zahradní traktor se sekačkou a sběračem v hodnotě 88.750 Kč, další sekačka v hodnotě 13.500 Kč byla odcizena z garáže rodinného domu.
- 2001 – vandalismus – neznámý pachatel poškodil monitorovací vrt skládky ve Štenkravech, tento čin mohl mít za následek znečištění životního prostředí. V listopadu téhož roku tedy městys přistoupil k rekultivaci této skládky.
- 2002 – krádež – neznámý pachatel odcizil z benzinové čerpací stanice propanbutanové lahve, vznikla škoda ve výši 10.000 Kč.
- 2005 – tento rok byl na kriminální činy poměrně bohatý, došlo k sebevraždě, vloupání do motorového vozidla, rekreační chaty, zemědělského objektu, k požáru strniště s následným uhořením osoby a nedovolenému ozbrojování. Dále policie řešila případ náhlého úmrtí a vážného úrazu po pádu ze skály. Mezi přestupky byla zařazena krádež dřeva, požár osobního automobilu, řízení pod vlivem omamných a psychotropních látek a neoprávněné vybírání parkovného na parkovišti u Mohelenské hadcové stepi.
- 2007 – krádeže – rozmáhá se vykrádání aut na parkovišti u Mohelenské hadcové stepi, všechny stopy ukazují na místní organizovanou skupinu.
- 2007 – černé skládky – v katastrálním území městyse byly založeny dvě rozsáhlejší černé skládky, na jejich likvidaci obec vynaložila více než 50.000 Kč.

- Zář 2011 – krádež – neznámý pachatel odcizil cennosti z osobního automobilu zaparkovaného u místní drogerie.
- Zář 2011 – žhárství – v restauraci u Staňků vypukl rozsáhlý požár, jako nejpravděpodobnější příčina bylo určeno úmyslné zapálení. Shořela stodola s otopem a poškozen byl i sál hostince.
- Únor 2014 – loupež – maskovaný ozbrojený muž v pondělí 3. 2. kolem 17:30 přepadl benzinovou čerpací stanicí, pod pohrůžkou násilí obsluha muži vydala finanční hotovost ve výši 33.000 Kč. Pachatel byl dopaden, měl na svědomí dalších 6 loupežných přepadení na Brněnsku, Třebíčsku a Znojemsku (Kronika městyse Mohelno, b.r.).

V letech 2015–2018 došlo na území obce ke krádežím, vloupáním do nemovitostí, odcizení motorových vozidel, jízdních kol, úmyslnému ublížení na zdraví a toxikomanii, počet případů byl v jednotkách za rok (Mapy kriminality, 2024).

V obecní kronice lze dohledat i pár záznamů o událostech z 50. a 60. let 20. století, tyto zmínky jsou ale velice strohé. Ze 70. a 80. let 20. století informace o kriminalitě chybí.

6.2 Mimořádné události a krizové situace

Různé druhy mimořádných událostí a krizových situací jsou bohužel součástí života a nevyhýbají se ani Mohelnu. Pro komplexní pochopení bezpečnostní situace v obci v kontextu mimořádných událostí a krizových situací byl zpracován přehled všech MU za posledních 5 let, souhrn nejvýznamnějších MU v historii obce a výčet krizových situací, které obec zasahovaly.

6.2.1 Mimořádné události v letech 2019-2023

Pro znázornění současného stavu z hlediska mimořádných událostí byl vytvořen jejich přehled za posledních pět let, tedy od roku 2019 do roku 2023. Vstupní data poskytl Hasičský záchranný sbor kraje Vysočina, územní odbor Třebíč.

Tabulka 4 Mimořádné události na území městyse Mohelno v letech 2019–2023, vlastní zpracování

Typ události	2019	2020	2021	2022	2023
Požár – nízké budovy	1	0	0	1	2
Požár – průmyslové, zemědělské objekty, sklady	0	0	0	0	1*
Požár – polní porost, tráva	0	0	0	1	0
Požár – lesní porost	0	0	2	0	2
Požár – dopravní prostředky	0	1	0	0	0
Požár – trafostanice, rozvodny	1	0	0	0	0
Požár celkem	2	1	2	2	4
Dopravní nehoda – uvolnění komunikace, odtažení	0	2	0	0	1
Dopravní nehoda – úklid vozovky	1	0	0	0	1
Dopravní nehoda – se zraněním	0	2	4	1	3
Dopravní nehoda – vyproštění osob	0	0	1	0	0
Dopravní nehoda celkem	1	4	5	1	5
Únik NL – na pozemní komunikaci	1	1	1	0	3
Záchrana osoba zvířat – z vody	0	0	0	1	0
Záchrana osob a zvířat – AED	0	0	0	2	1
Záchrana osob a zvířat celkem	0	0	0	3	1
Technická pomoc – čerpání vody	1	0	0	0	1
Technická pomoc – likvidace obtížného hmyzu	0	0	0	0	2
Technická pomoc – odstranění nebezpečných stavů	1	2	1	3	4
Technická pomoc – odstranění stromu	4	2	3	5	5
Technická pomoc – otevření uzavřených prostor	1	0	1	0	2
Technická pomoc – spolupráce se složkami IZS	0	1	0	0	0
Technická pomoc – transport pacienta	1	1	1	0	1
Technická pomoc celkem	8	6	6	8	15
Planý poplach	0	0	1	0	0
Události celkem	12	12	15	14	29

*taktické cvičení

Z tabulky výše je patrné, že minimálně polovinu případů mimořádných událostí na území obce tvoří různé druhy technické pomoci, následované dopravními nehodami, požáry, úniky nebezpečných látek, záchranou osoba zvířat a jedním planým poplachem.

Dne 12. června 2023 proběhlo v budovách výrobní společnosti Limid s.r.o. taktické cvičení zaměřené na požár odsavače prachu.

Technická pomoc

Největší měrou je zastoupeno odstraňování stromů, konkrétně z pozemních komunikací. Silnice II/392 na katastrálním území Mohelno překonává dvě říční údolí – na severu přes řeku Oslavu, na jihu přes řeku Jihlavu. Úseky vedoucí k říčním korytům se nachází v prudce

svažitém zalesněném terénu. Obdobná situace je na místní komunikaci vedoucí k hrázi Vodního díla Mohelno a rekreačním střediskům v údolí řeky Jihlavy. Dalším problematickým úsekem je silnice III/39217 směrem ke Kramolínu. Tento úsek prochází vzrostlým lesem na vyvýšeném terénu. K pádům stromů dochází především v důsledku kombinace poryvů větru a terénních podmínek.

V rámci technické pomoci docházelo často i k odstraňování nebezpečných stavů. Pod touto kategorií HZS eviduje případy, kdy byl nutný zásah do kanalizace z důvodu její nefunkčnosti nebo neprůchodnosti, odstraňování uvolněných střešních krytin po působení vlivů nepříznivého počasí, kdy hrozil jejich pád a zranění osob, odstranění utržené skály, která způsobila neprůjezdnost pozemní komunikace, ale i pomoc se zavlažováním místní zeleně v období extrémního sucha – to bylo prováděno pouze místní Jednotkou sboru dobrovolných hasičů.

Příslušníci HZS byli přivoláni i ke dvěma incidentům vyžadujícím odčerpání vody z rodinných domů, dvakrát likvidovali nebezpečný hmyz – u základní školy a u bytového domu, asistovali při transportu imobilních pacientů a pomáhali s otevřením uzavřených prostor – dvakrát v důsledku zabouchnutých dveří a zapnutých spotřebičů v domě, jedenkrát na žádost ZZS a jedenkrát asistovali při otevření osobního automobilu se spícím řidičem, který delší dobu nešel probudit a vznikly tak obavy o jeho zdraví.

Za zmínku stojí i spolupráce se složkami IZS v roce 2020, jednalo se o pomoc při pátrání po pohřešované osobě.

Dopravní nehody

Dopravní nehody jsou druhou nejpočetněji zastoupenou skupinou. Hned v šesti případech se jednalo o nehodu motorkářů – nezvládnutí řízení v serpentínách, střet s jinou motorkou nebo osobním automobilem. Ve dvou případech došlo ke střetu osobního automobilu s cyklistou (v jednom z nich řidič automobilu od nehody ujel), tři události jsou evidovány jako nehody osobních automobilů se zraněním. Ve zbytku případů dopravních nehod hasiči vyjízďeli k úklidu vozovky a uvolnění komunikace.

Požáry

Vzhledem k přírodním podmínkám dochází na území Mohelna k požárům polních, travních a lesních porostů. Nejčastější příčinou je nedbalost, kdy dojde k zahoření např. od nedopalku, po pálení klestí atd. Dalším zdrojem hoření může být technická závada na použité mechanizaci.

Po jednom požáru nízkých budov bylo v letech 2019 a 2022, v roce 2023 byly hned dva. Ve dvou případech se jednalo o požár kotelny, jednou hořela dílna a poslední požár v roce 2023 zasáhl střechu a kůlnu rodinného domu. Jedním z rizikových faktorů je skutečnost, že i přes plynofikaci velká část obce stále využívá k topení pevná paliva.

Únik nebezpečných látek

Únik nebezpečných látek obec ve větší míře ve sledovaném období nezasáhl, jednalo se ve všech případech o únik pohonných hmot nebo maziva z dopravních prostředků na komunikaci.

Záchrana osob a zvířat

K záchraně osob a zvířat ve sledovaném období došlo v posledních dvou letech. Tři situace vyžadovaly použití automatizovaného externího defibrilátoru. Jednou byla nutná pomoc hasičů se záchranou osoby a psa z vodní plochy, kdy tito uvízli cca 50 m od břehu a nemohli se dostat ven.

Planý poplach je evidován jen jeden – oznamovatelem byly nahlášeny plameny šlehající z komína, po příjezdu na místo ale nebylo nic nalezeno.

6.2.2 Mimořádné události v historii

K získání hlubšího vhledu do problematiky mimořádných událostí v obci je nutné analyzovat také situace z nedávné i dřívější minulosti. Zdrojem dat je obecní kronika.

- 17. října 1935 – požár – děti hrající si se sirkami způsobily požár stohu slámy.
- 7. května 1945 – požáry – v časech 12–13:00 a 14–15:00 proběhly dva nálety cílené na Mohelno, jejich následkem vzniklo 29 požárů, bylo poškozeno 140 budov a zahynuli 4 lidé. Důvodem pro bombardování se stala domněnka, že dva Němci procházející obcí byli údajně postřeleni.
- 19. srpna 1946 – silný vítr – ve večerních hodinách se přihnala větrná smršť a bouře s krupobitím, které poškodily mnoho střech a vyvracely stromy.
- Říjen 1959 – epizootie – v blízkém i širším okolí došlo k rozšíření slintavky a kulhavky, díky rychlému zavedení preventivních opatření, jako byl zákaz vstupu do postižených obcí, zákaz shlukování, kulturních akcí atd., se do obce nákaza nezavlekla.

- Srpen 1962 – požár – během letní bouřky došlo k úderu blesku do stodoly a jejímu následnému požáru.
- 12. června 1966 – výbuch – při výbuchu lihového vařiče byla těžce popálena místní dívka, následkům zranění bohužel podlehla.
- 6. června 1968 – požár – z neznámých příčin došlo k požáru lesa, který se následně rozšířil až na chráněné území hadcové stepi.
- 25.–26. dubna 1993 – požár – v lokalitě Bílá zmola se v noci rozhořel rozsáhlý požár. Jednotka z JE Dukovany byla na místě za 6 minut, hasit pomáhali i občané na výzvu v místním rozhlasu.
- 7. prosince 1993 – požár – v noci začala hořet kůlna a po ní i střecha rodinného domku na Dlouhé ulici. První na místě byl Sbor dobrovolných hasičů Mohelno, dále i ostatní sbory. Naštěstí se požár podařilo brzy lokalizovat a zabránit tak rozšíření na sousední objekty. Šetřením bylo zjištěno, že syn majitelů vysypal žhavý popel v blízkosti skládky pilin, které se vznítily. Škody dosáhly asi 300.000 Kč.
- Listopad 1994 – epizootie – v blízkém okolí obce byly hlášeny zvýšené počty případů nákazy tularemii. Občané byli o nebezpečí informováni, preventivní opatření zaváděna nebyla.
- 13. února 1996 – požár – při broušení pilových plátů katru v Obecní pile Mohelno odlétla jiskra do dřevěného prachu pod podlahou, od prachu došlo ke vznícení podlahy a následně se plameny rozšířily na celý objekt. Požár likvidovali profesionální hasiči z Třebíče, Náměště nad Oslavou, Hrotovic, Moravských Budějovic a SDH z Mohelna, Dukovan, Jaroměřic nad Rokytnou a Lipníka. Jednopodlažní budova byla zcela zničena, při požáru naštěstí nebyl nikdo zraněn, vzniklá škoda převyšovala částku 700.000 Kč.
- 2. července 1997 – krupobití – po prudké bouřce doprovázené krupobitím došlo ke škodám na budovách, movitých věcech a zasažena byla i úroda.
- 6. října 1998 – pohřešování osoby – při hledání hub v okolí Babylonu se příbuzným ztratila babička. Rozjela se velká pátrací akce za pomoci policie, armády i místních dobrovolníků, kteří tak spontánně reagovali na výzvu v místním rozhlase. Přes noc se 80letou ženu nepodařilo nalézt. Ráno se u hájovny seřadilo přes 200 občanů

a stovka policistů. Babičku našel hajný v seníku cca 3 km od místa, kde se pohřešovala.

- 31. května 2002 – silný vítr – poslední květnový den nad ránem se přihnala vichřice, která s sebou přinesla i výrazné ochlazení. To mělo významný vliv na úrodu v tomto roce.
- 27.–28. října 2002 – silný vítr – na konci října se v noci obcí opět prohnala vichřice, která způsobila značné škody na budovách a majetku.
- 3. září 2003 – výbuch – hodinu před polednem otrásla obcí obrovská detonace. V místním lihovaru explodoval parní kotel a během několika vteřin se lihovar sesunul k zemi. S těžkými popáleninami byl transportován do brněnského popáleninového centra zeť majitele lihovaru. Výbuch silně poškodil i dva protilehlé domy, které zůstaly bez oken, chyběly i kusy fasád a střech. Dovnitř nalétaly kusy zdiva z budovy lihovaru. Materiální škody dosáhly tří milionů korun. Lze hovořit o velkém štěstí v neštěstí, jelikož pár vteřin před událostí vyšla z lihovaru těhotná dcera majitele se svou malou dcerkou. Často tudy chodívají i děti ze školy. Sutiny prohledávali i tři záchranářští psi, naštěstí se pod nimi žádné osoby nenacházely. Paradoxem zůstává, že pojistný ventil kotle, který výbuch způsobil, byl revidován tři dny před neštěstím. Mohlo jít o únavu materiálu nebo skrytou vadu, která nebyla při revizi odhalena. Počáteční šok vystřídala obrovská solidarita. Stroje a desítky dobrovolníků odklízeli sutiny a pomáhali, jak se dalo. Místní JZD zapůjčilo mechanizaci, lidé své ruce a finanční pomoc. Lihovar stál v Mohelně od roku 1920, přežil bez úhony i válku, ale tento výbuch nikoliv. Jen uprostřed stojící komín zůstal stát.

Obrázek 4 Výbuch lihovaru (Kronika městyse Mohelno, b.r.).

- 1. března 2008 – silný vítr – obcí se prohnala vichřice Emma, která způsobila značné škody, jen na obecním majetku šlo o újmu v hodnotě 89.000 Kč.
- 31. prosince 2012 – pohřešování osoby – v dopoledních hodinách se městečku ztratila místní občanka, od 15:00 až do večerních hodin ji hledali dobrovolníci a vrtulník s termovizí. Nalezena byla 1. ledna 2013 v ranních hodinách v blízkosti vyhlídky na hadcové stepi. Byla podchlazená, dotlučená, ale po pár dnech v nemocni se vrátila ke své rodině.
- 19. srpna 2013 – požár – v ranních hodinách došlo k požáru v národní přírodní rezervaci Mohelenská hadcová step. Díky rychlému zásahu byl požár brzy lokalizován. Poničena byla dřevěná vyhlídka a porost okolo. Příčinou byl nejspíše odhozený nedopalek.
- 5. dubna 2015 – požár – za hřbitovem vzplála dřevěná bouda na nářadí, požár měl tendenci se šířit do okolí, kůlna byla zcela zničena.
- 2018 – požáry – v průběhu roku na území obce došlo k požáru lesa, zahradního domku, pole, sběracího stroj na slámu a osobního automobilu.
- 2018 – polom – vlivem nepříznivého počasí docházelo k pádům stromů, které blokovaly pozemní komunikace.

Není pochyb, že mimořádné události se odehrávaly i v 70. a 80. letech 20. století, ale stejně jako v případě kriminality záznamy z tohoto období chybí.

6.2.3 Krizové situace

V kraji Vysočina bylo od roku 2000 vyhlášeno 9 krizových stavů. Ve dvou případech šlo o stav nebezpečí, sedmkrát se jednalo o nouzový stav (z toho 5 se týkalo pandemie Covidu-19).

Stav nebezpečí

Dne 17. července 2002 hejtman kraje vyhlásil první stav nebezpečí pro okres Žďár nad Sázavou, konkrétně obec Štěpánov nad Svratkou, která byla dotčena záplavami. Stav nebezpečí byl vyhlášen na 20 dnů a zrušen byl rozhodnutím hejtmána k datu 24. července 2002 v 9:00. Obě rozhodnutí byla zveřejněna ve Věstníku právních předpisů kraje Vysočina pro rok 2002, částka 1, vydaném 26. července 2002.

Druhý stav nebezpečí byl hejtmanem vyhlášen 20. června 2005 v 9:00 na 30 dní, opět se týkal pouze části území kraje, konkrétně šlo o katastrální území Vídeň a Mostiště u Velkého Meziříčí. Důvodem vyhlášení byla porucha vodního díla Mostiště na řece Oslavě (Česko, 2005a). Dne 13. července 2005 se souhlasem vlády (usnesení vlády č. 920) byl stav nebezpečí prodloužen do 18. srpna 2005 (Česko, 2005b).

Nouzový stav

První nouzový stav v kraji Vysočina byl vyhlášen po působení orkánu Kyrill rozhodnutím vlády č. 11/2007 Sb. na dobu od 05.00 hodin dne 25. ledna 2007 do 24.00 hodin dne 5. února 2007. Dále zahrnoval území Jihočeského, Plzeňského, Karlovarského a Libereckého kraje a části Středočeského, Královéhradeckého a Moravskoslezského kraje. Součástí krizových opatření byl mimo jiné zákaz vstupu do lesů v zasažených územích (Česko, 2010–2024d).

Dalších pět nouzových stavů souviselo s vypuknutím pandemie Covid 19 a měly celorepublikovou působnost. Poprvé byl nouzový stav vyhlášen usnesením vlády č. 69/2020 Sb. (Česko 2010–2024e) na dobu od 14.00 hodin dne 12. března 2020 do 17. května 2020. Následně byl dvakrát prodloužen a to usnesením vlády č. 156/2020 Sb. (Česko 2010–2024f) do 30. dubna 2020 a usnesením vlády č. 219/2020 Sb. (Česko 2010–2024g) do 17. května 2020. Podruhé v souvislosti s pandemií byl nouzový stav vyhlášen 5. října 2020 usnesením vlády č. 391/2020 Sb. (Česko, 2010–2024h), byl pětkrát prodloužen a trval do 14. února 2021 (UV č. 439/2020 Sb., UV č. 471/2020 Sb., UV č. 521/2020 Sb., UV č. 593/2020 Sb., UV č. 21/2021 Sb.). Potřetí byl nouzový stav vyhlášen 15. února 2021 usnesením vlády č. 59/2020 Sb. (Česko, 2010–2024i) na dobu 14 dnů. Ten byl usnesením Poslanecké sněmovny č. 84/2021 Sb. (Česko, 2010–2024j) zrušen k 27. únoru 2021. Dne 26. února 2021 byl ale přijat pandemický zákon č. 94/2021 Sb., který vládu opravňoval k vyhlášení nouzového stavu a ta tak učinila hned 27. února 2021, kdy usnesením vlády č. 96/2021 (Česko 2010–2024k) vyhlásila nouzový stav počtvrté. Ten byl se souhlasem Poslanecké sněmovny prodloužen do 11. dubna 2021 usnesením vlády č. 146/2021 Sb. (Česko 2010–2024l). Popáté v souvislosti s pandemií byl nouzový stav vyhlášen 25. listopadu 2021 usnesením vlády č. 434/2021 Sb. (Česko 2010–2024m) na dobu 30 dnů.

Zatím poslední nouzový stav byl vyhlášen od 4. března 2022 na 30 dnů Usnesením vlády č. 43/2022 Sb. (Česko 2010–2024n) pro celé území České republiky z důvodu nutnosti reagovat na migrační vlnu velkého rozsahu, která souvisela s vypuknutím válečného konfliktu na Ukrajině. Dne 30. března byl se souhlasem Poslanecké sněmovny prodloužen

do 30. května 2022 Usnesením vlády č. 77/2022 Sb. (Česko 2010–2024o) a dále Usnesením vlády č. 135/2022 (Česko 2010–2024p) znovu prodloužen do 30. června 2022.

Obce Mohelno se týkaly pouze vyhlášené nouzové stavy.

6.3 Další události související s bezpečností v obci

V rámci ochrany zdraví (šíření nemocí přenášených hlodavci), majetku a zachování hygieny je v obci zajišťována pravidelná deratizace cca každých 3-6 měsíců.

V průběhu posledních let došlo k osazení všech rizikových křižovatek bezpečnostními dopravními zrcadly.

Na příjezdu od Dukovan byl v obci instalován informativní měřič rychlosti.

Městys Mohelno je místem s nízkým výskytem kriminálních činů, od roku 2019 došlo v následujících letech k poklesu trestných činů i přestupků. Výraznější výkyv od průměrného stavu nastal v roce 2022. Nejčastějším typem přestupků evidovaných na území obce jsou přestupky proti bezpečnosti silničního provozu, zejména překračování povolené rychlosti.

V oblasti mimořádných událostí je patrná jejich rostoucí tendence, především se jedná o odstraňování stromů a nebezpečných stavů, často způsobených vlivem nepříznivých povětrnostních podmínek. Riziko vzniku požárů zvyšuje fakt, že stále více domácností se z ekonomických důvodů vrací k topení pevnými palivy.

7 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ V OBCI

Hlavní odpovědnost za krizové řízení v obci dle zákona č. 240/2000 Sb. nese starosta obce, který zajišťuje provedení krizových opatření, a obecní úřad, který organizuje přípravu obce na krizové situace a plní úkoly tímto zákonem stanovené, např. tvorba a aktualizace krizové dokumentace obce, informovanost a varování obyvatelstva apod.

7.1 Krizový štáb obce

Starosta Městyse Mohelno zřídil jako svůj pracovní orgán krizový štáb obce. Zasedá v něm 7 členů včetně starosty, dále místostarosta, radní a zástupci místní JPO.

Tabulka 5 Krizový štáb obce, vlastní zpracování

Krizový štáb		
Jiří Šanda	předseda	starosta
Jiří Valeš	tajemník	místostarosta
Markéta Divišová	člen	zaměstnanec OÚ
Jaroslav Hošek	člen	radní
Ladislav Macek	člen	strojník JPO
Martin Macek	člen	velitel JPO
Lubomír Ostrý	člen	radní

7.2 Krizová dokumentace

Obec nemá vypracovaný vlastní krizový plán. Souhrn klíčových opatření pro řešení krizových situací je zahrnut v krizovém plánu ORP Náměšť nad Oslavou.

Úřad městyse eviduje kontakty a základní instrukce pro případ vzniku mimořádných událostí a krizových situací. Tato evidence je ale velmi strohá, nepříliš přehledná a rovněž neaktuální. Data pochází z roku 2019.

Mezi aktuální dokumenty související s krizovým řízením lze zařadit pouze povodňový plán, který prošel revizí 15. května 2023.

Městys Mohelno se nachází v první zóně havarijního plánování Jaderné elektrárny Dukovany, v případě radiační havárie tedy bude aktivován vnější havarijní plán Jaderné elektrárny Dukovany. Tento dokument slouží k zajištění havarijní připravenosti, stanovuje základní postupy složek IZS a dalších dotčených subjektů a stanovuje opatření k minimalizaci dopadů závažné havárie v zóně havarijního plánování. Je zpracován dle vyhlášky č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného

záchranného systému ve znění pozdějších předpisů, v souladu se zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 263/2016 Sb., atomový zákon, a dalšími právními předpisy (Hasičský záchranný sbor, © 2024c).

7.3 Jednotka požární ochrany

Jednotky požární ochrany plní svou funkci zejména v oblasti ochrany obyvatelstva, jejich úkolem je ale také provádění záchranných a likvidačních prací při mimořádných událostech, a ty mohou přerůst v krizové situace.

Jednotka sboru dobrovolných hasičů Mohelno zřizovaná městysem Mohelno spadá do kategorie III/1, tedy je jednotkou s územní působností v dojezdové vzdálenosti 10 min. Doba výjezdu od vyhlášení požárního poplachu je 10 min (Hasičský záchranný sbor, © 2024d).

Celkový počet členů je 17, čtyři zastávají funkci velitele, tři jsou strojníci a šest patří k nositelům dýchací techniky.

Vozový park jednotky se skládá z cisternové automobilové stříkačky Tatra 815, označení CAS 32 T 815 a velitelského automobilu Nissan Double Cab, označení VEA L2Z.

7.4 Vyrozumění a varování

System prvků vyrozumění a varování umožňuje rychlou reakci na hrozící nebo již vzniklé události. V Mohelně se nachází tři sirény, jedna na obecním úřadě, druhá na střeše zdravotního střediska třetí u zahrádkářské osady Staré hory. Dvě sirény jsou elektromechanické, siréna na zdravotním středisku je elektronická. Kromě sirén se pro vyrozumění a varování používá i bezdrátový rozhlasový systém, který v roce 2007 nahradil původní obecní rozhlas.

Každou první středu v měsíci s úderem poledne, stejně jako po celé České republice, probíhá zkouška sirén a rozhlasu.

Za zabezpečení varování je zodpovědný obecní úřad, resp. starosta obce. Ten spustí sirény v případě, že nedošlo k jejich centrálnímu spuštění z KOPIS HZS. V případě výpadku elektrického proudu provede varování předem připraveným náhradním způsobem (megafony, kostelní zvony).

Členové Jednotky sboru dobrovolných hasičů Mohelno jsou vyrozumíváni pomocí SMS a prozvonění z KOPIS HZS. V případě požárního poplachu se sirény v obci nespouští,

docházelo totiž k nárustu případů, kdy byl tento poplach některými občany vyhodnocen špatně, což často vyústilo ve zbytečnou paniku.

7.5 Informovanost obyvatel

Základní informace související zejména s ochranou obyvatelstva lze nalézt na webu obce v záložce BEZPEČNOST OBYVATEL, např. informační desatero od HZS, jak zabalit evakuační zavazadlo, stručné údaje k evakuaci, improvizované ochraně, úniku nebezpečných látek, ochraně při povodni, vyrozumění a varování, kontakty na složky IZS a další organizace a také havarijní příručku Jaderné elektrárny Dukovany. Základní informace pro případ radiační havárie JE Dukovany jsou také součástí kalendáře, který každé dva roky vydává skupina ČEZ a obce v zóně havarijního plánování je distribuují dále svým občanům. Obsahem jsou instrukce týkající se varování, ukrytí, užití jodové profylaxe, použití ochranných prostředků, přípravy evakuačního zavazadla, zabezpečení domácnosti a evakuace včetně její organizace a seznamu evakuačních tras a příjmových obcí/středisek.

8 ANALÝZA BEZPEČNOSTI A PŘIPRAVENOSTI OBCE

Informace z předchozích kapitol, získané místním šetřením, rozhovory se zainteresovanými osobami a sběrem dat, je nutné vhodně interpretovat. Pro tyto účely byla zvolena SWOT analýza bezpečnosti a krizové připravenosti obce s následným vyhodnocením a stanovením strategie realizace dalších opatření.

8.1 SWOT analýza

SWOT analýza byla vytvořena expertním týmem ve složení starosta obce, velitel JPO, zaměstnankyně úřadu městyse Mohelno a autorka této diplomové práce, která plnila především funkci metodika.

8.1.1 Sestavení matice

Prvním krokem při sestavování SWOT matice byla identifikace vnitřních a vnějších faktorů a jejich následné rozčlenění do příslušných kvadrantů. Vnitřní faktory vychází ze základních charakteristik území a šetření v kapitolách 6 a 7, vnější faktory následují aktuální trendy, využití možností z bezprostředního okolí obce a uvažují také hrozby definované v Analýze hrozeb pro ČR z roku 2015.

Jednotlivým bodům v každém kvadrantu matice bylo přiřazeno kódové označení sloužící ke zjednodušení zpracování dalších výpočtů.

Tabulka 6 SWOT matice, vlastní zpracování.

		pomocné / pozitivní	škodlivé / negativní		
		SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY		
vnitřní původ	kód			kód	
	S1	povodňový plán	nedostatečná krizová dokumentace	W1	
	S2	územní plán	informovanost obyvatelstva	W2	
	S3	požární řád	růst průměrného věku obyvatel	W3	
	S4	Sbor dobrovolných hasičů s JPO	nepřehledné informace o OO na webu obce	W4	
	S5	místní informační systém	nedostatečná preventivní činnost v oblasti OO	W5	
	S6	absence hlavních silničních tahů	frekventované cyklotrasy vedené po silnicích	W6	
S7	geografická poloha	nedostatečný monitoring na vjezdech do obce	W7		
		PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY		
vnější původ	kód			kód	
	O1	Munipolis	nezodpovědné chování obyvatelstva	T1	
	O2	sociální sítě	radiační havárie JEDU	T2	
	O3	vzdělávání obyvatelstva	kybernetické útoky	T3	
	O4	kamerový systém	narušení dodávek pitné vody	T4	
	O5	taktická cvičení	narušení dodávek energie	T5	
	O6	příprava orgánů obce na MU a KS	špatná komunikace s vyššími samosprávnými celky	T6	
O7	spolupráce s místními podnikateli	nárůst MU v souvislosti s klimatickými změnami	T7		

Silné stránky

Mezi silné stránky bylo zahrnuto vše, co obec „má“ a co na ni působí pozitivně, tedy dokumenty související s bezpečností – povodňový plán, územní plán a požární řád, dále existence Sboru dobrovolných hasičů s akceschopnou jednotkou požární ochrany, funkční místní informační systém (bezdrátový rozhlas) a také nepříliš frekventované komunikace a výhodná geografická poloha.

Slabé stránky

Do slabých stránek byly zařazeny okolnosti negativně působící na bezpečnost v obci, tedy především nedostatečná krizová dokumentace, informovanost obyvatelstva a nepřehledné informace o ochraně obyvatel na webu obce, s tím související nedostatečná preventivní činnost v oblasti ochrany obyvatel, dále přítomnost frekventovaných cyklotras vedených po silnicích a také nedostatečný monitoring rychlosti na vjezdech a výjezdech z obce.

Příležitosti

Jako příležitosti jsou uvedeny možnosti, které obci mohou pomoci s posílením silných stránek, případně s překonáním těch slabých. V posledních letech je nejen mezi mladými lidmi zaznamenána popularita komunikačních a sociálních sítí, proto je mezi příležitostmi zařazen projekt Munipolis, který může sloužit jako komunikační nástroj mezi obcí a obyvatelstvem. Mladší skupina občanů je aktivní na sociálních sítích, takže se nabízí i jejich aktivní využívání z hlediska předávání stěžejních informací. Dalším bodem je aktivní vzdělávání obyvatelstva, např. formou besed či přednášek, pořádání dne s hasiči, s IZS apod. Za zvážení stojí rovněž zřízení kamerového systému v místech se zvýšeným pohybem osob, např. parkoviště u stepi, okolí škol apod. Významným přínosem může být i spolupráce s místními podnikateli, spočívající nejen v zabezpečení technických prostředků pro likvidaci mimořádných událostí, ale i v tvorbě příjemnějšího a bezpečnějšího prostředí v obci. Za příležitost lze považovat i podporu, aktivní účast či iniciaci taktických nebo prověřovacích cvičení na území městysu a pravidelné vzdělávání a aktivní přípravu orgánů obce na mimořádné události a krizové situace.

Hrozby

Do posledního kvadrantu SWOT analýzy byly zařazeny vnější vlivy představující hrozby pro obec. Jedná se především o nezodpovědné chování obyvatelstva, stále častější kybernetické útoky, narušení dodávek pitné vody a energií, špatnou komunikaci s vyššími samosprávnými celky, hrozbu nárůstu mimořádných událostí v souvislosti s klimatickými změnami a vzhledem k blízkosti Jaderné elektrárny Dukovany také o radiační havárii.

8.1.2 Hodnocení

Pro získání relevantních výsledků je nutné přiřadit jednotlivým kritériím matice váhu a bodové hodnocení. Součet všech vah v jednom kvadrantu se musí rovnat 1, váha tedy jinými slovy určuje důležitost. Bodové hodnocení, pro které byla určena pětibodová

stupnice, vyjadřuje nejnižší spokojenost s daným kritériem při hodnotě 1 až po nejvyšší spokojenost při hodnotě 5, kladná stupnice je použita pro silné stránky a příležitosti. Slabé stránky a hrozby hodnotíme podobným způsobem, ale použijeme zápornou stupnici, kdy -1 znamená nejmenší nespokojenost a -5 největší nespokojenost s daným kritériem.

Jelikož hodnotící tým nebyl schopen najít shodu při určování vah, bylo přistoupeno k použití Saatyho metody párového porovnání pro každý kvadrant. Při této metodě hodnotitelé pomocí učené stupnice uvažují, kolikrát je jedno kritérium důležitější než druhé srovnávané.

Stupnice byla definována takto:

1 = rovnocennost,

3 = slabá preference,

5 = silná preference,

7 = velmi silná preference,

9 = absolutní preference.

Do hodnotící tabulky se u preferovaného kritéria zapisuje celé číslo, u nepreferovaného kritéria se uvede převrácená hodnota tohoto čísla.

Po přiřazení všech preferencí se vypočítá geometrický průměr těchto hodnot pro každé kritérium a sečtou se hodnoty geometrických průměrů pro všechna kritéria. Váha se spočítá jako podíl geometrického průměru daného kritéria se součtem hodnot geometrických průměrů všech posuzovaných kritérií.

Tabulka 7 Určení vah Saatyho metodou – silné stránky, vlastní zpracování.

	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	GP	váhy
S1	1	3	5	1/5	1/5	9	9	1,742	0,15
S2	1/3	1	1/3	1/5	1/5	9	9	0,864	0,07
S3	1/5	3	1	1/7	1/9	9	9	0,964	0,08
S4	5	5	7	1	3	9	9	4,584	0,38
S5	5	5	9	1/3	1	9	9	3,471	0,29
S6	1/9	1/9	1/9	1/9	1/9	1	3	0,244	0,02
S7	1/9	1/9	1/9	1/9	1/9	1/3	1	0,178	0,01
							součet	12,046	1

Tabulka 8 Určení vah Saatyho metodou – slabé stránky, vlastní zpracování.

	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	GP	váhy
W1	1	3	9	5	5	9	5	4,369	0,42
W2	1/3	1	5	5	3	7	3	2,447	0,23
W3	1/9	1/5	1	1/3	1/5	1/3	1/9	0,246	0,02
W4	1/5	1/5	3	1	3	3	1/5	0,803	0,08
W5	1/5	1/3	5	1/3	1	3	3	1,000	0,09
W6	1/9	1/7	3	1/3	1/3	1	1/5	0,376	0,04
W7	1/5	1/3	9	5	1/3	5	1	1,258	0,12
součet								10,499	1

Tabulka 9 Určení vah Saatyho metodou – příležitosti, vlastní zpracování.

	O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	GP	váhy
O1	1	1/3	3	5	3	1/3	1/5	1,000	0,10
O2	3	1	3	5	3	1/3	1/5	1,369	0,14
O3	1/3	1/3	1	5	5	1/7	1/3	0,749	0,08
O4	1/5	1/5	1/5	1	1/5	1/7	1/7	0,229	0,02
O5	1/3	1/3	1/5	5	1	1/3	1/3	0,534	0,06
O6	3	3	7	7	3	1	3	3,267	0,34
O7	5	5	3	7	3	1/3	1	2,447	0,26
součet								9,594	1

Tabulka 10 Určení vah Saatyho metodou – hrozby, vlastní zpracování.

	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	GP	váhy
T1	1	1/3	1/5	1/5	1/5	1/7	1/7	0,246	0,03
T2	3	1	5	5	5	3	3	3,192	0,34
T3	5	1/5	1	1/5	1/7	1/3	1/5	0,409	0,04
T4	5	1/5	5	1	3	3	3	2,015	0,21
T5	5	1/5	7	1/3	1	3	3	1,545	0,16
T6	7	1/3	3	1/3	1/3	1	3	1,129	0,12
T7	7	1/3	5	1/3	1/3	1/3	1	0,887	0,10
součet								9,422	1

8.1.3 Výsledek

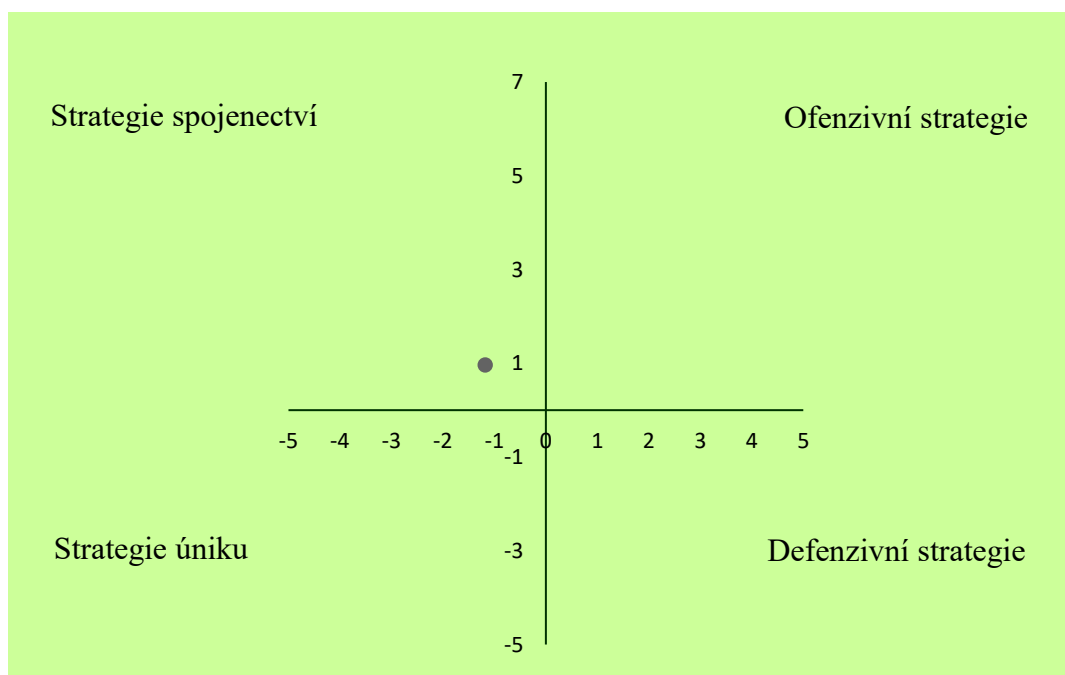
Pro získání konečného výsledku je nutné učinit ještě několik kroků – vynásobit váhy a body jednotlivých kritérií, sečíst tyto součiny zvlášť pro každý kvadrant a následně provést součet hodnot vnitřních (silné stránky, slabé stránky) a vnějších (příležitosti, hrozby) faktorů. Tím

získáme souřadnice x (vnitřní faktory) a y (vnější faktory), které je třeba zanést do grafu pro zjištění výsledné strategie.

Tabulka 11 SWOT analýza – výpočet, vlastní zpracování.

		pozitivní			negativní			
		SILNÉ STRÁNKY			SLABÉ STRÁNKY			
		<i>důležitost</i>	<i>hodnocení</i>	<i>součin</i>		<i>důležitost</i>	<i>hodnocení</i>	<i>součin</i>
vnější	S1	0,15	5	0,75	W1	0,42	-5	-2,10
	S2	0,07	4	0,28	W2	0,23	-3	-0,69
	S3	0,08	3	0,24	W3	0,02	-1	-0,02
	S4	0,38	5	1,90	W4	0,08	-3	-0,24
	S5	0,29	5	1,45	W5	0,09	-2	-0,18
	S6	0,02	3	0,06	W6	0,04	-1	-0,04
	S7	0,01	3	0,03	W7	0,12	-4	-0,48
		součet 4,71			součet -3,75			
		PŘÍLEŽITOSTI			HROZBY			
		<i>důležitost</i>	<i>hodnocení</i>	<i>součin</i>		<i>důležitost</i>	<i>hodnocení</i>	<i>součin</i>
vnitřní	O1	0,10	5	0,50	T1	0,03	-3	-0,09
	O2	0,14	3	0,42	T2	0,34	-4	-1,36
	O3	0,08	3	0,24	T3	0,04	-2	-0,08
	O4	0,02	2	0,04	T4	0,21	-5	-1,05
	O5	0,06	2	0,12	T5	0,16	-5	-0,8
	O6	0,34	3	1,02	T6	0,12	-3	-0,36
	O7	0,26	2	0,52	T7	0,10	-3	-0,3
		součet 2,86			součet -4,04			

Tabulka 12 SWOT analýza – grafické znázornění, vlastní zpracování.

Z výpočtů je patrné, že silné stránky převyšují slabé a hrozby převyšují příležitosti, obec by tedy měla zaujmout strategii spojenectví.

8.2 Vyhodnocení SWOT analýzy

Městys Mohelno má významnou oporu ve svých silných stránkách, nejvyšší váha byla přidělena Sboru dobrovolných hasičů s jednotkou požární ochrany, její činnost je v případě vzniku mimořádných událostí a krizových situací stěžejní. Následoval místní informační systém, tedy bezdrátový rozhlas, kterým je rovnoměrně pokryt celý intravilán obce. Třetí nejvyšší váhu mezi silnými stránkami získal povodňový plán, dále územní plán a požární řád. Výhodou pro obec je rovněž absence frekventovaných silničních tahů. Městysem prochází silnice 2. třídy, ale dle výsledků Sčítání dopravy z roku 2020 je roční průměr denních intenzit na průjezdu obcí 1034 vozidel (Celostátní sčítání dopravy, 2020). Ačkoliv se na území obce nachází vodní dílo Mohelno, díky geografické poloze havárie na tomto vodním díle samotnou obec neohrozí (ohroženy mohou být pouze rekreační objekty pod hrází).

Mezi slabými stránkami byla nejvyšší váha přidělena nedostatečné krizové dokumentaci. Obec sice má povodňový plán i požární řád, tyto dokumenty ale neřeší mimořádné události či krizové situace komplexně. Krizový plán ORP Náměšť nad Oslavou není v obci k dispozici. Vnější havarijný plán Jaderné elektrárny Dukovany slouží k zajištění havarijní bezpečnosti. Dalším problematickým kritériem je informovanost obyvatelstva. I přesto, že je v obci pravidelně distribuován kalendář ČEZ, kde je mimo jiné i informace o signálu všeobecné výstrahy, často docházelo po zaznění požárního poplachu k situacím, kdy zejména starší obyvatelé s panikou volali na úřad městyse, členům SDH či starostovi s dotazem, zda mají užít jodovou profylaxi apod. Tyto situace by mohly být častější, jelikož se zvyšuje průměrný věk obyvatelstva. Této skutečnosti nepomáhá ani fakt, že informace k ochraně obyvatelstva na webu obce nejsou příliš přehledné. Preventivní činnost zaměřená na předcházení mimořádných událostí není dostatečná a měla by být směřována na všechny věkové skupiny. Stejnou váhu jako preventivní činnost expertní tým přidělil i nedostatečnému monitoringu na vjezdech do obce. Zejména úsek silnice III/39217 svažující se od Kramolína směrem k Mohelnu svádí k rychlé jízdě. Poslední hodnocenou slabinou byly hojně využívané cyklostezky vedené po silnicích, dle zmínky v kapitole 6.2.1 byly v průběhu posledních pěti let evidovány dva vážné střety vozidla s cyklistou vyžadující zapojení složek IZS.

Nejvyšší váha mezi příležitostmi byla udělena přípravě orgánů obce na mimořádné události a krizové situace. Ačkoliv obec plní požadavky dané legislativou, v oblasti krizového řízení je neustálé vzdělávání a proškolení nutností. Na druhém místě je spolupráce s místními podnikateli, která může obci přinést spoustu benefitů nejen v oblasti bezpečnosti a připravenosti na mimořádné události a krizové situace. Nižší váhy byly přiděleny sociálním sítím a systému Munipolis, nicméně zrovna tyto dvě kritéria jsou poměrně snadno realizovatelná a mohou pomoci s problematikou informovanosti obyvatel. Podpora taktických cvičení získala nižší důležitost, stejně jako pořízení kamerového systému.

Mohelno se nachází cca 4 km od Jaderné elektrárny Dukovany, i přesto, že je pravděpodobnost radiační havárie malá, bylo tomuto kritériu přiřazena nejvyšší váha, protože následky této události by mohly být fatální. Vyšší váhy byly přiřazeny i hrozbám narušení dodávek pitné vody a energií. Výpadky či nedostatky mohou mít významný vliv na kvalitu života obyvatelstva. Značné problémy či komplikace při reakci na mimořádné události a krizové situace mohou být způsobeny špatnou komunikací (oboustrannou) s vyššími samosprávnými celky. V souvislosti se změnou klimatu byla hodnocena i možnost nárůstu počtu mimořádných událostí. Velmi aktuální hrozbou jsou kybernetické útoky, které mohou paralyzovat celé systémy a způsobit tak problémy i v oblastech souvisejících s krizovým řízením a ochranou obyvatelstva. Poslední hodnocenou hrozbou je nevhodné chování obyvatelstva a to jak z hlediska nedbalosti (např. odhazování nedopalků, nedodržování bezpečnostních opatření, pokynů apod.) tak z hlediska reakce na nenadálé události, kdy kvůli chybějícím informacím může docházet k nežádoucím situacím.

Výslednou strategií SWOT analýzy je strategie spojenectví, městy Mohelno by se tedy měl ubírat cestou využívání příležitostí za účelem posílení slabých stránek a tím zvýšit svou připravenost na mimořádné události a krizové situace.

Identifikované slabé stránky představují překážky k dosažení lepší připravenosti a bezpečnosti, ale i ty mohou být překonány pomocí zavedení účinných opatření. Největší slabinou je nedostatečná krizová dokumentace obce, která není dostatečně aktuální a ucelená.

9 NÁVRH OPATŘENÍ

V kapitolách 6, 7 a 8 byly identifikovány a analyzovány klíčové problémy, kterým Městys Mohelno aktuálně čelí. Následující návrhy opatření mají za cíl pomoci tyto problémy překonat.

Návrhy opatření budou členěny do jednotlivých oddílů podle oblastí, na které jsou zaměřeny.

Při tvorbě těchto návrhů byl kladen důraz na jejich proveditelnost a jednoduchou implementaci.

9.1 Informovanost

Pro zvýšení informovanosti obyvatelstva je navrhováno podniknout následující kroky:

1) Spuštění systému Munipolis

Munipolis, dříve Mobilní rozhlas je službou, pomocí které může obec efektivně šířit informace mezi obyvatelstvo pomocí emailu a SMS. Výhodou je, že žádné důležité zprávy, které by byly hlášeny pouze místním rozhlasem, tak neuniknou ani občanům nacházejícím se v danou chvíli mimo obec, např. v zaměstnání apod. Pořizovací cena byla vyčíslena na cca 35.000 Kč. Aby byla účinnost této služby co nejvyšší, je nutné ji náležitě zpropagovat pomocí všech dostupných komunikačních kanálů, zejména na stránkách obce, v hlášení místního rozhlasu, na sociálních sítích, pomocí plakátů vyvěšených na frekventovaných místech (úřad městyse, obchody, pošta), případně i tiskem a distribucí jednoduchých letáček do domácností.

2) Aktivní správa a komunikace na sociálních sítích

Městys Mohelno má vytvořenou stránku na sociální síti Facebook od listopadu 2022. Počet sledujících je 269, nejedná se ale pouze o místní občany. Zveřejňované informace obvykle kopírují hlášení místního rozhlasu, případně jsou zde sdíleny některé kulturní akce v okolí. Aktivní komunikace s občany na této platformě téměř neprobíhá. Bylo by vhodné na tuto stránku umístit odkaz nebo vytvořit a připnout soubor dokumentů věnující se problematice mimořádných událostí, ochranně obyvatelstva a bezpečnosti. V případě zveřejnění upozornění na možnost vzniku negativních jevů (např. hrozící výpadky energií vlivem nepříznivého počasí apod.) neopomenout tento odkaz/soubor dokumentů v daném příspěvku zmínit.

3) Zviditelnění dokumentů souvisejících s bezpečností na webu obce

Webové stránky obce jsou jednoduché, informace o bezpečnosti by ale měly být snadno vyhledatelné. Záložka odkazující na dokumenty související s ochranou obyvatelstva a bezpečností se nachází až na 20. místě. Jako opatření, které není náročné ani finančně, ani časově je doporučeno její přesunutí na vyšší místo, případně umístit odkaz i na hlavní stránku webu.

9.2 Preventivní činnost

Minimalizace dopadů mimořádných událostí a jiných negativních situací lze dosáhnout pomocí správně zacílené preventivní činnosti.

1) Pořádání vzdělávacích akcí

V obci má dlouholetou tradici hasičský kroužek pro děti, preventivní činnost je ale třeba cílit na všechny věkové skupiny. Jedním z opatření tedy může být pravidelné pořádání dne s místními hasiči pro širokou veřejnost, případně ve spolupráci se složkami IZS uspořádat den IZS. Další možností je zorganizování besedy s příslušníky HZS, kteří nabízí různé formy programů v rámci preventivně výchovné činnosti zaměřené nejen na děti, ale i seniory.

2) Podpora taktických a prověřovacích cvičení

Účelem taktických cvičení není preventivní činnost, během nich ale může v místech či objektech, kde cvičení probíhá, dojít k odhalení nežádoucích stavů, které by bez těchto cvičení nemusely být objeveny. Je tedy na místě tato cvičení aktivně podporovat a iniciovat.

9.3 Bezpečnost silničního provozu

Vzhledem k povaze silnice III/39217 ve směru od Kramolína k čerpací stanici, která svádí k rychlé jízdě, je vhodné učinit opatření ke snížení rychlosti na vjezdu do obce.

1) Optická psychologická brzda

Jedná se o vodorovné dopravní značení, které opticky, případně akusticky, nutí řidiče ke snížení rychlosti. Jelikož zástavba začíná hned za značkou obce, nedoporučuje se užití akustické verze.

2) Informativní měřič rychlosti

Stejně jako v úseku od Dukovan může mít pozitivní efekt na snížení rychlosti pouhé osazení informativního měřiče. Pořizovací cena začíná na 40.000 Kč.

Navrhované prvky lze použít současně i samostatně.

9.4 Kybernetická bezpečnost

Kybernetickým útokům nebyl v předchozí analýze přiřazen velký význam, jejich hrozba je ale aktuální a také v podkapitole 6.1. zabývající se kriminalitou je zmíněno několik případů souvisejících s užíváním internetu. Obecní servery jsou po technické stránce zajištěny dobře, problémem může být selhání lidského faktoru, proto je vhodné zařadit pravidelná školení zaměřená na oblast kybernetické bezpečnosti a ochrany údajů, např. u Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost.

9.5 Krizová dokumentace

Krizová dokumentace je stěžejním nástrojem pro účinné zvládnání krizových situací. Poskytuje ucelený přehled informací usnadňujících rozhodování, koordinaci, alokaci zdrojů, a její příprava napomáhá zlepšovat připravenost, proto je na místě, aby obec touto dokumentací disponovala. Nabízí se 3 formy zpracování.

1) Krizová karta obce

Krizová karta obce je jednoduchý dokument obsahující základní údaje pro rychlou orientaci při řešení mimořádných událostí a krizových situací. Doporučený rozsah pro malé obce jsou dvě strany A4, první strana zahrnuje potřebné údaje ve formě tabulky, na druhé straně je mapový podklad.

2) Prováděcí dokumentace orgánů samosprávy obce obsahující instrukce pro činnost v případě vzniku mimořádné situace

Jde o podrobnější dokumentaci členěnou na informační a operativní část, součástí jsou přílohy včetně grafické části s mapovými podklady.

3) Plán odezvy orgánů obce na vznik mimořádné události

Proti prováděcí dokumentaci zmiňované v předchozím bodě je dokument rozšířen o postupy a opatření pro konkrétní typy událostí.

Navrhované opatření týkající se krizové dokumentace bude realizováno v rámci této diplomové práce.

10 MOŽNOSTI REALIZACE KRIZOVÉ DOKUMENTACE

Po seznámení orgánů obce s výsledkem analýzy a navrženými opatřeními bylo vedením obce rozhodnuto ihned realizovat opatření týkající se krizové dokumentace.

Nejprve byl konzultován postup a výběr nejvhodnější varianty zpracování s HZS Vysočina, konkrétně s pracovištěm prevence, ochrany obyvatelstva a krizového řízení územního odboru Třebíč. Metodická tohoto oddělení doporučila pro obec Mohelno zpracovat Prováděcí dokumentaci orgánů samosprávy obce obsahující instrukce pro činnost v případě vzniku mimořádné situace a poskytla vzor této dokumentace včetně metodických pokynů.

Před samotným zpracováním dokumentace bylo nutné provést několik kroků:

- Seznámit se s metodikou
- Rozčlenit zpracování na dílčí úkoly
- Přiřadit dílčí úkoly určeným pracovníkům

Na realizaci krizové dokumentace se podílel stejný tým, jako na zpracování SWOT analýzy, tedy starosta obce, velitel JPO, zaměstnankyně úřadu městyse Mohelno a autorka této diplomové práce. Po nastudování metodiky byly jednotlivé dílčí úkoly rozděleny takto:

- 1) zajištění údajů týkajících se počtu obyvatel, kapacit školských zařízení, přehled občanů vyžadujících zvláštní péči,
- 2) vypracování přehledů právnických a podnikajících fyzických osob na území obce, objektů skladujících nebezpečnou látku, objektů s možným vznikem velkého požáru nebo toxických látek při požáru, a objekty, které by mohly v případě havárie způsobit kontaminaci vodních toků nebo ČOV,
- 3) vypracování přehledů nebezpečných úseků komunikací a vodních toků a nádrží, které mohou způsobit záplavy,
- 4) aktualizace plánu svolávání krizového štábu, přehled sil a prostředků obce využitelných k odstranění následků mimořádných událostí, přehled míst pro nouzové ubytování a stravování,
- 5) určení způsobu zabezpečení informačních toků,
- 6) aktualizace kontaktů na důležité orgány a organizace využitelné při řešení MU,

- 7) Zpracování grafické části – plány obce obsahující zákresy zranitelných míst, informace souvisejících s evakuací, nouzovým ubytováním a stravováním, rozmístění prvků vyrozumění a varování, zdroje vody pro hašení, místo zasedání krizového štábu.

Vypracování úkolů bylo rozděleno následovně:

- 1) Zaměstnankyně OÚ – většina požadovaných údajů je na obci k dispozici a je potřebná místní znalost,
- 2) Jitka Šafářová ve spolupráci s velitelem JPO – nutnost místního šetření, spolupráce s HZS (evidence objektů zařazených do kategorie A nebo B podle zákona č. 224/2015 Sb., objekty se zvýšeným požárním nebezpečím dle zákona č. 133/1985 Sb.), praktické znalosti prostředí,
- 3) Jitka Šafářová ve spolupráci s velitelem JPO – aplikace dat zjištěných v kapitole 6.2. spolu se znalostmi prostředí, výtah z povodňového plánu,
- 4) Starosta – aktualizace kontaktů členů krizového štábu, zjištění dostupné techniky ve spolupráci s místními podnikateli, zajištění kapacit nouzového ubytování, stravování,
- 5) Starosta – určení odpovědností za zabezpečení varování, seznam kontaktů,
- 6) Jitka Šafářová – aktualizace a ověření,
- 7) Jitka Šafářová – po vypracování prvních čtyř úkolů zanést evidované informace do mapy.

Jakmile byly jednotlivé dílčí úkoly zpracovány, bylo nutné veškeré zjištěné skutečnosti shrnout do přehledného dokumentu. Součástí dokumentu jsou plány obce vytvořené v programu QGIS, mapovým podkladem je základní topografická mapa České republiky ZM 25, která je dostupná z aplikace geoportálu Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního.

Výsledný dokument je umístěn v příloze č. 1 této diplomové práce. Z důvodu bezpečnosti a ochrany osobních údajů jsou některé údaje pozměněny či anonymizovány.

Originální verze s reálnými daty je uložena na úřadě městysu Mohelno.

ZÁVĚR

Cílem diplomové práce byla analýza a vyhodnocení současného stavu vybrané obce z hlediska bezpečnosti a krizové připravenosti s následným návrhem opatření a realizací nápravy vybraných nedostatků.

Vybranou obcí se stal městys Mohelno, kdy zástupci obce byly ochotni poskytnout potřebné informace a aktivní účast při řešení úkolů souvisejících s touto prací a projevíli zájem o výstupy a návrhy řešení uvedené v této diplomové práci.

Nezbytným krokem pro vypracování této práce bylo seznámení se s problematikou krizového řízení, mimořádných událostí a krizových situací včetně platné legislativy.

Úvodní kapitolou praktické části se stala charakteristika vybraného území zahrnující zeměpisné, historické, demografické a technické údaje, údaje související s obecní samosprávou a také informace o školství, službách, působících zájmových organizacích. Následující kapitola se věnovala problematice bezpečnosti v obci. Pro komplexní přehled o bezpečnostní situaci v obci byl analyzován výskyt kriminálních činů a mimořádných událostí za posledních pět let, tedy v letech 2019–2023, a tento výčet byl doplněn také o přehled významných událostí z historie. Pro pochopení připravenosti obce na krizové situace bylo nezbytné seznámit se také s úrovní krizového řízení.

Získané informace bylo nutné adekvátně interpretovat, pro tyto účely byla zvolena SWOT analýza. Sestavení matice probíhalo formou brainstormingu expertního týmu. Vyhodnocením byl zjištěn aktuální stav v obci a strategie, kterou by obec měla následovat.

Po seznámení orgánů obce s výsledkem analýzy a navrženými opatřeními byl nejzávažnější problém spatřen v nedostatečné krizové dokumentaci. Obec se sice nachází v první zóně havarijního plánování Jaderné elektrárny Dukovany a lze tedy říci, že je připravena na radiační havárii, ale rozsah a forma krizové dokumentace pro další typy mimořádných událostí nebyla dostatečná a ucelená. Vedení obce na základě mých doporučení rozhodlo přistoupit k okamžité realizaci opatření souvisejícího s krizovou dokumentací.

Postup realizace a forma provedení byla konzultována s metodikem HZS. Výsledný dokument je součástí této diplomové práce v anonymizované podobě. Originální verze stejně jako výstup ze SWOT analýzy a navržená opatření byly předány starostovi městysu Mohelno.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ACEDO DARBONNENS, Carolina a ZURAWSKA, Malgorzata, 2017. Effective Crisis and Emergency Responses in the Multinational Corporation. In: *The Responsive Global Organization*. Velká Británie: Emerald Publishing, s. 169-204. ISBN 978-1-78714-832-1.

Celostátní sčítání dopravy: kraj Vysočina, 2020. Online. Ředitelství silnic a dálnic ČR. Dostupné z: https://scitani.rsd.cz/CSD_2020/content/doc/63.jpg?v=2020. [cit. 2024-04-26].

Charakteristika zájmového území, © 2010–2024. Online. Povodňový plán městysu Mohelno. Dostupné z: https://www.portalobce.cz/povodnovy-plan/mhl_charakteristika-zajmoveho-uzemi. [cit. 2024-04-25].

ČESKO, 2005a. Rozhodnutí hejtmána kraje Vysočina o vyhlášení stavu nebezpečí. In: *Věstník právních předpisů kraje Vysočina*. Částka 4. Dostupné také z: https://extranet.kr-vysocina.cz/vestnik/vestnik4_2005.pdf.

ČESKO, 2005b. Rozhodnutí hejtmána kraje Vysočina o prodloužení doby, na kterou byl vyhlášen stav nebezpečí. In: *Věstník právních předpisů kraje Vysočina*. Částka 5. Dostupné také z: https://extranet.kr-vysocina.cz/vestnik/vestnik5_2005.pdf.

ČESKO, 2023. *Bezpečnostní strategie České republiky 2023*. Dostupné také z: https://mzv.gov.cz/file/5161086/Bezpecnostni_strategie_2023.pdf.

ČESKO, 2010–2024a. *Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)*. Online. Zákony pro lidi. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>. [cit. 2024-04-25]

ČESKO, 2010–2024b. *Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů*. Online. Zákony pro lidi. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>. [cit. 2024-04-25].

ČESKO, 2010–2024c. *Nařízení vlády č. 462/2000 Sb., nařízení vlády k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů*. Online. Zákony pro lidi. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-462>. [cit. 2024-04-25].

ČESKO, 2010–2024d. *Rozhodnutí č. 11/2007 Sb., rozhodnutí vlády o vyhlášení nouzového stavu pro území Jihočeského kraje, Plzeňského kraje, Karlovarského kraje, kraje Vysočina, kraje Libereckého, v rámci kraje Královéhradeckého pro okresy Trutnov, Náchod, Jičín, v rámci kraje Moravskoslezského pro okres Bruntál a v rámci kraje Středočeského pro okresy*

Benešov, Příbram, Kutná Hora a Kolín z důvodu vzniklé krizové situace spočívající v ohrožení životů, zdraví a značného rozsahu ohrožení majetku v důsledku rozsáhlé živelní pohromy. Online. Zákony pro lidi. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2007-11>. [cit. 2024-04-26].

ČESKO, 2010–2024e. *Usnesení č. 69/2020 Sb., Usnesení vlády České republiky č. 194 o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru /označovaný jako SARS CoV-2/ na území České republiky na dobu od 14.00 hodin dne 12. března 2020 na dobu 30 dnů.* Online. Zákony pro lidi. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-462>. [cit. 2024-04-25].

ČESKO, 2010–2024f. *Usnesení č. 156/2020 Sb., usnesení vlády České republiky č. 396 o prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2.* Online. Zákony pro lidi. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-156>. [cit. 2024-04-25].

ČESKO, 2010–2024g. *Usnesení č. 219/2020 Sb., usnesení vlády České republiky č. 485 o prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2.* Online. Zákony pro lidi. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-219>. [cit. 2024-04-25].

ČESKO, 2010–2024h. *Usnesení č. 391/2020 Sb., usnesení vlády České republiky č. 957 o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru /označovaný jako SARS CoV-2/ na území České republiky na dobu od 00:00 hodin dne 5. října 2020 na dobu 30 dnů.* Online. Zákony pro lidi. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-391/zneni-20201210>. [cit. 2024-04-25].

ČESKO, 2010–2024i. *Usnesení č. 59/2021 Sb., usnesení vlády České republiky č. 125 o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru /označovaný jako SARS CoV-2/ na území České republiky na dobu od 00:00 hodin dne 15. února 2021 na dobu 14 dnů.* Online. Zákony pro lidi. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2021-59>. [cit. 2024-04-25].

ČESKO, 2010–2024j. *Usnesení č. 84/2021 Sb., usnesení Poslanecké sněmovny o zrušení nouzového stavu.* Online. Zákony pro lidi. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2021-84>. [cit. 2024-04-25].

ČESKO, 2010–2024k. *Usnesení č. 96/2021 Sb., usnesení vlády České republiky č. 196 o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru /označovaný jako SARS CoV-2/ na území České republiky*

na dobu 30 dnů od 00:00 hodin dne 27. února 2021. Online. *Zákony pro lidi*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2021-96>. [cit. 2024-04-25].

ČESKO, 2010–2024l. *Usnesení č. 146/2021 Sb., usnesení vlády České republiky č. 314 o prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2*. Online. *Zákony pro lidi*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2021-146>. [cit. 2024-04-25].

ČESKO, 2010–2024m. *Usnesení č. 434/2021 Sb., usnesení vlády České republiky č. 1065 o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru /označovaný jako SARS CoV-2/ na území České republiky na dobu 30 dnů od 00:00 hodin dne 26. listopadu 2021*. Online. *Zákony pro lidi*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2021-434>. [cit. 2024-04-25].

ČESKO, 2010–2024n. *Usnesení č. 43/2022 Sb., Usnesení vlády České republiky č. 147 o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky z důvodu nutnosti reagovat na migrační vlnu velkého rozsahu na území České republiky na dobu 30 dnů od 00:00 hodin dne 4. března 2022*. Online. *Zákony pro lidi*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2022-43>. [cit. 2024-04-25].

ČESKO, 2010–2024o. *Usnesení č. 77/2022 Sb., usnesení vlády České republiky č. 256 o prodloužení nouzového stavu v souvislosti s migrační vlnou velkého rozsahu*. Online. *Zákony pro lidi*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2022-77>. [cit. 2024-04-25].

ČESKO, 2010–2024p. *Usnesení č. 135/2022 Sb., usnesení vlády České republiky č. 439 o dalším prodloužení nouzového stavu v souvislosti s migrační vlnou velkého rozsahu*. Online. *Zákony pro lidi*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2022-135>. [cit. 2024-04-25].

Důležité zákony, b.r. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=698>. [cit. 2024-04-25].

GRASSEOVÁ, Monika, 2006. *Využití SWOT analýzy pro dlouhodobé plánování*. Online. ProQuest. Dostupné z: <https://www.proquest.com/openview/a422430dc54639c03e48fb71960243d6/1.pdf?cbl&pq-origsite=gscholar>. [cit. 2024-04-25].

GÜREL, Emet, 2017. SWOT ANALYSIS: A THEORETICAL REVIEW. Online. *Journal of International Social Research*. 2017-08-30, roč. 10, č. 51, s. 994-1006. ISSN 1307-9581. Dostupné z: <https://doi.org/10.17719/jisr.2017.1832>. [cit. 2024-04-25].

HADDOW, George D.; BULLOCK, Jane A. a COPPOLA, Damon P., 2017. *Introduction to emergency management*. Amsterdam: Elsevier. ISBN 978-012-8030-646.

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY, © 2023. *Povodně*. Online. Portál krizového řízení JHM. Dostupné z: <https://www.krizport.cz/rady/chytre-blondynky-radi/povodne>. [cit. 2024-04-25].

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY, © 2024a. *Nejčastější otázky*. Online. HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. Hasičský záchranný sbor České republiky. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/nejcastejsi-otazky.aspx?q=Y2hudW09NQ%3D%3D>. [cit. 2024-04-25].

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY, © 2024b. *Krizové plánování*. Online. HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. Hasičský záchranný sbor České republiky. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/nejcastejsi-otazky.aspx?q=Y2hudW09NQ%3D%3D>. [cit. 2024-04-25].

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR, © 2024c. *Vnější havarijní plány*. Online. Hasičský záchranný sbor kraje Vysočina. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/vnejsi-havarijni-plany-vnejsi-havarijni-plany.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>. [cit. 2024-04-26].

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR, © 2024d. *Jednotky PO*. Online. Hasičský záchranný sbor hlavního města Prahy. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/menu-jednotky-pozarni-ochrany-jednotky-pozarni-ochrany-jednotky-po.aspx?q=Y2hudW09NA%3D%3D>. [cit. 2024-04-26].

Historie, 2021. Online. TJ Sokol Mohelno. Dostupné z: <https://sokol-mohelno.cz/history.php>. [cit. 2024-04-25].

Historie krajského zřízení sahá hluboko do minulosti, 2016. Online. Český statistický úřad. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xj/historie-krajskeho-zrizeni-saha-hluboko-do-minulosti>. [cit. 2024-04-25].

Historie obce Lhánice, © 2024. Online. Obec Lhánice. Dostupné z: <https://www.obecLhanice.cz/obec-1/historie/starostove-a-jejich-zastupci-obce/>. [cit. 2024-04-25].

Historie p.s. Mohelno, © 2010-2024. Online. Moravský rybářský svaz, z.s., p.s. Mohelno. Dostupné z: <https://rybarimohelno.cz/index.php?document=historie>. [cit. 2024-04-26].

HOUGH, Michelle G. a SPILLAN, John E., 2011. Crisis Planning: Increasing Effectiveness, Decreasing Discomfort. Online. *Journal of Business & Economics Research*. 2011-02-09, roč. 3, č. 4. ISSN 2157-8893. Dostupné z: <https://doi.org/10.19030/jber.v3i4.2762>. [cit. 2024-04-25].

Hydrologické údaje, © 2010 - 2024. Online. Povodňový plán městyse Mohelno. Dostupné z: https://www.portalobce.cz/povodnovy-plan/mhl_hydrologicke-udaje. [cit. 2024-04-25].

Informace o nás, 2022. Online. Mohelenská chasa. Dostupné z: <https://mohelenska-chasa.webnode.cz/o-nas/>. [cit. 2024-04-25].

Jak to asi bylo s Mohelenským znakem?, 2008. Zpravodaj městyse Mohelno. Roč. 2008, č. 2, s. 16.

KNOTEK, Petr a KUČOVÁ, Jitka, 2006. *Mohelno z pohledu archeologie*. Dostupné také z: <https://mohelno.info/z-historie-mestyse/d-53/p1=4538>.

Kronika městyse Mohelno. Mohelno.

MALINOVSKÝ, Karel a ZRUCKÝ, Matěj, © 2023–2024. *Krizové řízení v České republice*. Online. Příručka zastupitele. Dostupné z: <https://www.priruckazastupitele.cz/10-krizove-řízení-v-ceske-republice/>. [cit. 2024-04-25].

Mapy kriminality, 2024. Online. Dostupné z: <https://kriminalita.policie.cz/>. [cit. 2024-04-26].

Mapy.cz, 2024. Online. In: *Mapy.cz*. Dostupné z: <https://mapy.cz/zakladni?source=muni&id=5423&ds=1&x=16.0989927&y=49.1316154&z=11>. [cit. 2024-04-25].

MINISTERSTVO VNITRA, 2016. *Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu*. Dostupné také z: <https://www.mvcr.cz/soubor/terminologicky-slovník-mv-verze-ke-stazeni.aspx>.

MOHELNO, okr. Třebíč, Kraj Vysočina: Praveké mohylové pohřebiště, © 2018. Online. Archeologický atlas ČR. Dostupné z: https://www.archeologickyatlas.cz/cs/lokace/mohelno_tr_mohylnik. [cit. 2024-04-25].

Mohelno (okres Třebíč): Demografický vývoj, 2024. Online. Český statistický úřad. 25.04.2024. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31548&u=__VUZEMI__43__591173#profil31613=page%3Dpozice-

profilu%26rqup%3DA%26pvo%3DPU-MOSZV-DEMSTAV%26z%3DT%26f%3DTABULKA%26clsp%3D31613%26katalog%3D31613. [cit. 2024-04-25].

Mohelno – podrobné informace, © 2024. Online. Atlaso. Dostupné z: <https://www.atlaso.cz/mista/mohelno-podrobne-informace/>. [cit. 2024-04-25].

Myslivecký spolek Mohelno, 2020. Online. Oficiální web městyse Mohelno. Dostupné z: <https://www.mohelno-obec.cz/myslivecky-spolek-mohelno/os-1055/p1=4527>. [cit. 2024-04-26].

Nejstarší písemná zpráva o Mohelnu, 2018. Mohelno. Dostupné také z: <https://www.mohelnomuzeum.cz/nejstarsi-zprava.html>.

Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta, 2015. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 978-80-86466-62-0.

PAULUS, František; KRÖMER, Antonín; PETR, Jan a ČERNÝ, Jaroslav, 2015. *Analýza hrozeb pro Českou republiku: Závěrečná zpráva*. Dostupné také z: https://www.dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/analiza_hrozeb_zaverecna_zprava.pdf.

Povodňové plány, © 2008–2023. Online. Ministerstvo životního prostředí. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/povodnove_plany. [cit. 2024-04-26].

Povodňový plán městyse Mohelno, © 2010–2024. Online. Dostupné z: https://www.portalobce.cz/povodnovy-plan/mhl_uvod. [cit. 2024-04-26].

PŘICHYSTAL, Aleš a MAŠTÁLKA, Martin, © 2023–2024. *Územní a strategické plánování rozvoje obce*. Online. Příručka zastupitele. Dostupné z: <https://www.priuckazastupitele.cz/7-uzemni-a-strategicke-planovani-rozvoje-obce/>. [cit. 2024-04-25].

SOUČEK, Vladimír; STAŇOVÁ, Eva; MACHOVÁ, Nicole a VANGELI, Benedikt, 2009. *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek a vybrané kapitoly krizového řízení*. Dostupné také z: <https://www.hzscr.cz/soubor/modul-g-vnitri-bezpecnost-a-verejny-poradek-pdf.aspx>.

SYBING, Roehl, ©2024. *Unstructured Interviews: When and How to Use Them*. Online. ATLAS.ti. Dostupné z: <https://atlasti.com/research-hub/unstructured-interviews>. [cit. 2024-04-25].

TAYLOR, Michael, 2020. Managing transportation infrastructure and assets. In: TAYLOR, Michael. *Climate Change Adaptation for Transportation Systems*. Elsevier, s. 105-150. ISBN 978-0-12-816638-3.

The Basics of Document Analysis, 2023. Online. Lumivero. Dostupné z: <https://lumivero.com/resources/blog/the-basics-of-document-analysis/>. [cit. 2024-04-25].

VILÁŠEK, Josef a FUS, Jan, 2023. *Krizové řízení v ČR na počátku 21. století*. 2. upravené vydání. Praha: Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum. ISBN 978-80-246-5498-0.

Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek a vybrané kapitoly krizového řízení: modul – E, 2019. Praha: Ministerstvo vnitra. ISBN 978-80-7616-031-6.

WAQAR, Ali, 2023. *Difference Between Safety And Security: 10 Major Differences*. Online. Occupational Health And Safety Blog. Dostupné z: <https://www.hseblog.com/difference-between-the-safety-and-security/>. [cit. 2024-04-25].

ZUZÁK, Roman a KÖNIGOVÁ, Martina, 2009. *Krizové řízení podniku*. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-3156-8.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AED	Automatizovaný externí defibrilátor
BESIP	Bezpečnost silničního provozu
CAS	Cisternová automobilová stříkačka
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČNB	Česká národní banka
ČSÚ	Český statistický úřad
ČR	Česká republika
GP	Geometrický průměr
HZS	Hasičský záchranný sbor
IZS	Integrovaný záchranný systém
JE	Jaderná elektrárna
JEDU	Jaderná elektrárna Dukovany
JPO	Jednotka požární ochrany
JZD	Jednotné zemědělské družstvo
KOPIS	Krajské operační a informační středisko
KS	Krizová situace
k.ú.	Katastrální území
MU	Mimořádná událost
MV	Ministerstvo vnitra
NL	Nebezpečná látka
OO	Ochrana obyvatelstva
OÚ	Obecní úřad
ORP	Obec s rozšířenou působností
PČR	Policie České republiky
PO	Právnícké osoby

PFO	Podnikající fyzické osoby
PKP	Plán krizové připravenosti
TČ	Trestný čin
UV	Usnesení vlády
VEA	Velitelský automobil
ZZS	Zdravotnická záchranná služba

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Proces krizového řízení (Vilášek, Fus, 2023).	15
Obrázek 2 Mapa s katastrálním územím obce Mohelno (Mapy.cz, 2024).	33
Obrázek 3 Počet obyvatel v letech 1971-2022 (Mohelno (okres Třebíč), 2024).....	36
Obrázek 4 Výbuch lihovaru (Kronika městyse Mohelno, b.r.).	52

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Využití pozemků v městysi Mohelno (Charakteristika zájmového území, © 2010–2024).	34
Tabulka 2 Zastupitelstvo městyse Mohelno, vlastní zpracování.	42
Tabulka 3 Protiprávní činy spáchané na území obce v letech 2019–2023, vlastní zpracování	45
Tabulka 4 Mimořádné události na území městyse Mohelno v letech 2019–2023, vlastní zpracování.....	48
Tabulka 5 Krizový štáb obce, vlastní zpracování	56
Tabulka 6 SWOT matice, vlastní zpracování.	60
Tabulka 7 Určení vah Saatyho metodou – silné stránky, vlastní zpracování.	62
Tabulka 8 Určení vah Saatyho metodou – slabé stránky, vlastní zpracování.....	63
Tabulka 9 Určení vah Saatyho metodou – příležitosti, vlastní zpracování.	63
Tabulka 10 Určení vah Saatyho metodou – hrozby, vlastní zpracování.	63
Tabulka 11 SWOT analýza – výpočet, vlastní zpracování.	64
Tabulka 12 SWOT analýza – grafické znázornění, vlastní zpracování.....	64

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Krizová dokumentace obce

PŘÍLOHA P I: KRIZOVÁ DOKUMENTACE OBCE

Úřad městyse Mohelno

PROVÁDĚCÍ DOKUMENTACE orgánů samosprávy městyse

MOHELNO

**obsahující instrukce pro činnost
v případě vzniku mimořádné situace**

V Mohelně dne 31. března 2024

Schválil: Jiří Šanda
starosta

OBSAH

A. INFORMAČNÍ ČÁST.....	3
A.1 PŘEHLED POČTU OBYVATEL A SEZNAM PRÁVNICKÝCH A PODNIKAJÍCÍCH FYZICKÝCH OSOB NA ÚZEMÍ OBCE.....	3
A.2 RIZIKA VZNIKU MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI NA ÚZEMÍ OBCE	4
A.3 SLOŽENÍ KRIZOVÉHO ŠTÁBU OBCE A JEHO VYROZUMĚNÍ	6
A.4 PŘEHLED SIL A PROSTŘEDKŮ OBCE VYUŽITELNÝCH K ODSTRANĚNÍ NÁSLEDKŮ MU.....	7
B. OPERATIVNÍ ČÁST.....	9
B.1 HLAVNÍ ÚKOLY ORGÁNŮ OBCE NA ŘEŠENÍ VZNIKU MU.....	9
B.2 ZPŮSOB ZABEZPEČENÍ INFORMAČNÍCH TOKŮ PŘI ŘÍZENÍ LIKVIDACE NÁSLEDKŮ MU.....	10
C. PŘÍLOHY	12
C.1 ČINNOST ORGÁNŮ SAMOSPRÁVY OBCE PO PŘEVZETÍ ZPRÁVY O VZNIKU MU	12
C.2 MOŽNÉ POKYNY PRO CHOVÁNÍ OBYVATELSTVA PŘI VZNIKU MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI	15
C.3 GRAFICKÁ ČÁST.....	17

ZDROJE NEBEZPEČÍ VZNIKU MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

Za možné zdroje nebezpečí vzniku mimořádné události (MU) považujeme zejména:

- průtrž mračen, krupobití, vichřice, zátopy, záplavy,
- sesuvy půdy, sněhové kalamity, rozsáhlé námrazy,
- požáry, výbuchy,
- úniky škodlivých látek a ropných produktů (ekologické havárie),
- poškození produktvodů,
- havárie v hospodářství včetně havárie jaderně energetického zařízení,
- nebezpečí nebo vznik vysoce nakažlivých chorob osob nebo zvířat,
- další možné havárie (v dopravě atd.).

A. INFORMAČNÍ ČÁST

A.1 PŘEHLED POČTU OBYVATEL A SEZNAM PRÁVNICKÝCH A PODNIKAJÍCÍCH FYZICKÝCH OSOB NA ÚZEMÍ OBCE

Obec	Počet			
	Děti a mládež	Produktivní	Neproduktivní	Celkem
Mohelno	218	658	513	1389
Integrovaná obec (místní část), samoty	Děti a mládež	Produktivní	Neproduktivní	Celkem
Školská zařízení	Žáci	Učitelé	Ost. personál	Celkem
MŠ Mohelno	69	8	5	82
ZŠ Mohelno	184	19	9	212
Zdravotnická a sociální zařízení	Umístěné osoby	Personál		Celkem

PŘEHLED ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÝCH OSOB A OSOB VYŽADUJÍCÍCH ZVLÁŠTNÍ PÉČI

Jméno, příjmení	Adresa	Druh postižení
Božena Němcová	Mohelno 610	Invalidní vozík
Eliška Krásnohorská	Mohelno 611	Invalidní vozík
Alois Jirásek	Mohelno 612	Invalidní vozík
Petr Bezruč	Mohelno 613	Omezená hybnost
Karolina Světlá	Mohelno 614	Omezená hybnost
Jan Neruda	Mohelno 615	Imobilita
Marie Syrová	Mohelno 616	Nevidomá

PŘEHLED PRÁVNICKÝCH A PODNIKAJÍCÍCH FYZICKÝCH OSOB NA ÚZEMÍ OBCE (5 zaměstnanců a více)

Název	Adresa	Činnost
Agro Mohelno, s.r.o.	Mohelno 541	Zemědělská činnost, čerpací a bioplynová stanice, servis
Horácké kovodružstvo Třebíč	Mohelno 399	Kovovýroba
Kavyl, spol. s r. o	Mohelno 452	Stavební činnost, dřevovýroba, sadové úpravy, servis
LIMID Mohelno, s. r. o.	Mohelno 451	Kovovýroba, lisování za studena
Ing. Pavel Horký	Mohelno 539	Průmyslové lakování, autoservis
Ing. Pavel Kudláč	Mohelno 480	Stavební činnost

A.2 RIZIKA VZNIKU MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI NA ÚZEMÍ OBCE

Závažné havarijní dopady na životy a zdraví lidí, zvířat, majetku a životního prostředí představuje požár, výbuch, únik toxických látek a následné šíření oblaku toxických plynů a par.

Havarijní únik toxických látek může probíhat po velmi krátkou dobu (minuty i méně), nebo může trvat i několik hodin, dnů či dokonce týdnů, v závislosti na charakteru havárie.

V případě havárie je nezbytné rychle předpovědět situaci a vyhodnotit její možné následky. Zdržení může vést k ohrožení obyvatelstva, které by za nepříznivé situace a v blízkosti havarovaného zařízení mohlo způsobit smrtelné účinky.

PŘEHLED OBJEKTŮ SKLADUJÍCÍCH A NAKLÁDAJÍCÍCH S NEBEZPEČNOU LÁTKOU

Název objektu (organizace)	Druh nebezpečné látky	Množství	Kontaktní osoba	Spojení	
				pracovní doba	mobil
EuroOil	nafta	1 m ³	Karel Loprais	123 456 789	123 456 788
	benzin	1 m ³			
Agro Mohelno	nafta	1 m ³	Martin Macík		123 456 787
	bioplyn	1 m ³	Martin Šoltys		123 456 786
Kavyl	nafta	1 m ³	Mgr. Olga Roučková		123 456 785

NEBEZPEČNÉ ÚSEKY KOMUNIKACÍ

Komunikace třída	SMĚR	ÚSEK	Druh nebezpečí			
			námraza	Spády (%)	závaly, polomy	sněhová kalamita
II/392	Dukovany	rozc. k RZ Fiola po hranice k.ú.			x	
II/392	Kurosepy	rozc. Kladeruby po hranice k.ú.			x	
III/39217	Kramolín	rozc. k Cenkovu po hranice k.ú.			x	
účelová	Hrás VD Mohelno	od J hranice stepi po hráz VD			x	
místní	RZ Fiola	rozc. s II/392 po RZ Fiola			x	

PŘEHLED VODNÍCH TOKŮ, NÁDRŽÍ, KTERÉ MOHOU ZPŮSOBIT ZÁPLAVY

Vodní tok, nádrž	Ohrožené objekty (organizace)	Ohrožené obytné domy/počet osob
Jihlava, VD Mohelno	RZ Fiola	235 osob
	RZ Pod stepí	140 osob

KONTAMINACE VODNÍCH TOKŮ NEBO ČOV ODPADNÍMI LÁTKAMI

OBJEKT s možnou havárií průmyslovou technologií	Vodní tok	Znečišťující látka	Poznámka (množství)

PŘEHLED OBJEKTŮ SE ZVÝŠENÝM POŽÁRNÍM NEBEZPEČÍM

Název	Adresa	Kontaktní osoba	Spojení
Agro Mohelno, s.r.o.	Mohelno 541	Martin Macík	123 456 787
Horácké kovodružstvo Třebíč	Mohelno 399	Milan Baroš	123 456 770
Kavyl, spol. s r. o	Mohelno 452	Mgr. Olga Roučková	123 456 785
LIMID Mohelno, s. r.o.	Mohelno 451	Tomáš Rosický	123 456 669
Ing. Pavel Horký	Mohelno 539	Ing. Pavel Horký	123 456 668
EuroOil	Mohelno 535	Karel Loprais	123 456 789
DOSIP Servis	Mohelno 541	Petr Čech	123 456 667
Galerie Stodola	Mohelno 86	Jiří Šanda	602 788 585
Sokolovna	Mohelno 284	Tomáš Ujfaluši	123 456 666

A.3 SLOŽENÍ KRIZOVÉHO ŠTÁBU OBCE A JEHO VYROZUMĚNÍ

K řízení činností a prací spojených s odstraňováním následků MU, vzniklé na území obce je možné ustanovit v obci krizový štáb ve složení:

- Předseda starosta obce
- Tajemník zástupce starosty
- Členové velitel jednotky PO, SDH
zástupci dotčených podniků
zástupci školských, zdravotnických a sociálních zařízení
další, předem určení pracovníci obecního zastupitelstva
specialisté

PLÁN KRIZOVÉHO ŠTÁBU

Funkce	Jméno, Příjmení	Adresa	Kontakt	
			Pracovní doba	Mimoprac. doba
předseda	Jiří Šanda	Mohelno 617	568 642 260	602 788 585
tajemník	Jiří Valeš	Mohelno 618		123 456 784
člen	Markéta Divišová	Mohelno 619	568 642 334	123 456 783
člen	Jaroslav Hošek	Mohelno 620		123 456 782
člen	Ladislav Macek	Mohelno 621		123 456 781
člen	Martin Macek	Mohelno 622		123 456 780
člen	Lubomír Ostrý	Mohelno 623		123 456 779

A.4 PŘEHLED SIL A PROSTŘEDKŮ OBCE VYUŽITELNÝCH K ODSTRANĚNÍ NÁSLEDKŮ MU

Jde-li o přímou záchranu lidského života, nebo zamezení velkým hmotným škodám a dále je-li to nutné k zamezení bezprostředního vzniku nebo dalšímu rozvoji mimořádné události, jsou vytipovány právnické a podnikající fyzické osoby, které mohou být během havarijních situací využity při vytváření koordinované a funkční základny podpůrné techniky a specializovaného personálu, a které mohou poskytnout účinnou pomoc při řešení havarijní situace.

Výpomoc a případné využití materiálních a lidských zdrojů zahrnuje zejména organizace:

- zabezpečující dopravu
- disponující těžkou technikou
- specializované záchrannářské týmy
- disponující specializovaným personálem
- zabezpečující ubytování a stravování

PŘEHLED PRÁVNICKÝCH A PODNIKAJÍCÍCH FYZICKÝCH OSOB, KTERÉ DISPONUJÍ SPECIALIZOVANÝM PERSONÁLEM A SPECIFICKÝMI TECHNICKÝMI PROSTŘEDKY

Název objektu/organizace	Druh techniky/druh spec. týmu	Počet	Kontaktní osoba	Spojení
Agro Mohelno	Nakladače, nákladní automobily	2	Bedřich Smetana	123 456 779
			Antonín Dvořák	123 456 778
Kavyl	Nakladače, bagry	3	Mgr. Olga Roučková	123 456 785
Ing. Pavel Kudláč	Bagr, nákladní automobil	2	Ing. Pavel Kudláč	123 456 777

PŘEHLED MÍST PRO NOUZOVÉ UBYTOVÁNÍ A STRAVOVÁNÍ

Název objektu (organizace)	Kontaktní osoba	Spojení		Kapacita
		prac.	mimoprac.	
Ubytování:				
Mohelno 624	Jaromír Jágr	123 456 776	776 654 321	100
Mohelno 625	Dominik Hašek	123 456 775	775 654 321	100
Mohelno 626	Jiří Dopita	123 456 774	774 654 321	50
Stravování:				
Mohelno 624	Vladimír Růžička	123 456 773	773 654 321	100
Mohelno 627	Martin Straka	123 456 772	772 654 321	150
Mohelno 628	Robert Reichel	123 456 771	771 654 321	100

B. OPERATIVNÍ ČÁST

B.1 HLAVNÍ ÚKOLY ORGÁNŮ OBCE NA ŘEŠENÍ VZNIKU MU

1. Po převzetí zprávy (signálu) o vzniku MU:

- a) Zabezpečit trvalý odposlech rozhlasu a televize,
- b) zabezpečit trvalou obsluhu spojovacích prostředků obecního úřadu (telefon, fax, e-mail), zabezpečit místnost pro zasedání krizového štábu,
- c) prověřit a zajistit na území obce (včetně samot a rekreačních oblastí) vyzoomění a varování,
- d) prosadit důsledné ukrytí osob, zamezit svévolnému pohybu osob v nechráněném prostoru,
- e) zabezpečit poskytnutí rychlé zdravotnické pomoci,
- f) zamezit vzniku nekázně a paniky,
- g) sledovat a vyhodnocovat pokyny, vydávané nadřízenými orgány prostřednictvím rozhlasu a televize, pokyny a nařízení vydané KS ORP, KS kraje,
- h) v případě potřeby vydávat obyvatelům doplňkové informace a pokyny místním (závodním, školním) rozhlasem,
- i) aktualizovat seznamy obyvatelstva pro případ provedení evakuace (pracovní doba, mimopracovní doba, sezóna),
- j) v podmínkách nouzového přežití obce (delší jak 24 hodin) organizovat včas zásobování (potravin, pitná voda apod.), zdravotnickou a humanitární pomoc.

2. Po převzetí nařízení k provedení evakuace:

- a) Předat rozhodnutí k evakuaci vedení podniků, školských, sociálních a zdravotních zařízení atd.,
- b) vydat prostřednictvím místního, závodního, školního rozhlasu opakovaně pokyny k přípravě na evakuaci (možný text viz příloha 2),
- c) mít přehled o osobách, které budou ponechány v evakuovaném prostoru (nezbytné provozy, záchranné a likvidační práce), zabezpečit ukrytí, stravování, včasné vystřídání, hygienickou očistu a zdravotnické vyšetření,
- d) mít přehled o osobách, které k evakuaci využijí vlastní dopravní prostředek,
- e) organizovat regulaci dopravních prostředků přijíždějících k provedení evakuace,
- f) postarat se o děti bez dozoru, zdravotně a jinak omezené občany,
- g) s příslušným časovým předstihem vydat občanům pokyn k zahájení evakuace, stanovit místo (shromaždiště) a čas nástupu (autobusy apod.),
- h) zabezpečit sběr a vyhodnocení hlášení o průběhu evakuace,
- i) organizovat kontrolu vyevakuovaného prostoru:
 - úplnost provedení evakuace, zejména u zdravotně postižených osob a dětí bez dozoru,
 - uzavření budov, bytů,
 - evidence, ukrytí a zabezpečení osob ponechaných v prostoru,
 - označení a přehled míst s ponechanými domácími a hospodářskými zvířaty,
 - střežení evakuovaného prostoru,
- j) v příjmové obci (místo nouzového ubytování evakuovaných osob) zabezpečit v součinnosti s místním obecním úřadem:
 - evidenci obyvatel a organizaci vyhledávání chybějících osob,
 - ubytování, stravování, hygienickou očistu, zdravotnické a sociální zabezpečení,
 - spojení rodin v prostoru umístění.

B.2 ZPŮSOB ZABEZPEČENÍ INFORMAČNÍCH TOKŮ PŘI ŘÍZENÍ LIKVIDACE NÁSLEDKŮ MU

Vedoucí pracovníci obecního úřadu (starosta, jeho zástupce, určený pracovník úřadu) po obdržení zprávy (telefonicky) nebo signálem (sirénou) o vzniku MU provedou:

Převzetí zprávy a prověří její správnost zpětným dotazem na ohlašovatele, a dále nahlásí na operační středisko HZS.

Pokud není zabezpečeno centrální spuštění sirén, spustí sirénu. V případě výpadku elektrické energie je nutné provést varování předem připraveným náhradním způsobem (ruční sirény, megafony, kostelní zvony apod.)

Osoba zodpovědná za zabezpečení varování na dotčeném území	Spojení	Způsob, prostředek varování
Jiří Šanda	602 788 585	sirény, kostelní zvon, bezdrátový rozhlas

Předají zprávu (vyrozumí telefonicky, spojka atp.):

Integrovaným obcím nebo částem obcí, samotám, rekreačním zařízením apod.

Název obce, části obce, samoty, rekreačního zařízení	Kontaktní osoba	Spojení
Zahr. osada Staré hory	Lubomír Ostrý	123 456 779
RZ Fiola	Leoš Janáček	123 456 776
RZ Pod stepí	Leoš Janáček	123 456 776

Orgánům a organizacím (podniky, školská zařízení, zdravotnická a sociální zařízení atd.) na území obce

Název organizace	Kontaktní osoba	Spojení
ZŠ Mohelno	Mgr. Vladimír Horký	724 556 383
MŠ Mohelno	Bc. Zdenka Konečná	607 049 556
Kavyl	Mgr. Olga Roučková	123 456 785
Agro	Bohuslav Martinů	123 456 775
Horácké kovodružstvo	Ilja Hurník	123 456 774
LIMID	Josef Suk	123 456 773

Zapnou místní rozhlas a minimálně 3x po 10 minutách odvysílají předem připravený text (vzor viz. příloha č. 2) s pokyny pro obyvatelstvo.

Podávají informaci starostovi ORP (KŠ ORP), operačnímu středisku HZS kraje:

- o postupu likvidace MU
- o potřebě a využitelnosti sil a prostředků
- o přistavení vozidel k evakuaci (kolik, postačuje, nepostačuje)
- o zahájení evakuace
- o postupu evakuace
- o ukončení evakuace
- další požadavky na KŠ ORP

Základní údaje o spojení na důležité orgány a organizace využitelné na řešení (likvidaci) MU

Orgán, organizace	Telefonické spojení		E-mail
	pracovní doba	mimoprac. doba	
ORP	568 619 100	724 189 082	kotacka@mesto-namest.cz
KOPIS HZS	950 270 200	150	vys.spisovna@hzscr.cz
ZZS	567 571 245	155	info@zzsvysocina.cz
Policie	974 277 701	158	tr.oop.hrotovice@pcr.cz
Hygienická stanice	568 858 311		podatelna@khsjih.cz
Veterinární správa	568 838 321	720 995 209	epodatelna@svscr.cz
ČIŽP	545 545 111	731 405 100	bn.podatelna@cizp.cz
Pohotovost plyn	1239		
E.ON – EG.D	800 225 577		
Vodárenská a.s.	568 846 253	603 804 288	dispecink@vastr.cz

C. PŘÍLOHY

C.1 ČINNOST ORGÁNŮ SAMOSPRÁVY OBCE PO PŘEVZETÍ ZPRÁVY O VZNIKU MU

Poř.č.	Čas, osa	Situace (opatření)	Řídi (provádí)	Č I N N O S T	Poznámka
	čas				
		Převzetí zprávy o vzniku MU	starosta, jiný prac. OU	<p>1) Při přebírání zprávy požadovat upřesnění těchto údajů: - doba, místo, charakter vzniku MU, stupeň a charakter ohrožení obyvatelstva obce, - opatření přijatá na místě MU, zejména zasahující složky, - jméno a telefonní číslo osoby předávající zprávu.</p> <p>2) Vyhodnotit zprávu z hlediska rozsahu ohrožení, případně prověřit situaci na místě vzniku MU.</p>	Ověřit zprávu zpětným dotazem
		Varování a vyzoomění obyvatel	starosta, určený pracovník	<p>1) Provéřít stav ve varování a vyzoomění, případně zajistit náhradním způsobem.</p> <p>2) Odvysílání pokynů pro činnost obyvatelstva, zejména vyhlásit nutná omezení, která MU vyžaduje (pohyb osob – jejich ukrytí, používání vody, konzumace potravin atd.).</p>	
		Vyrozumění a svolání krizového štábu	Starosta, určený prac. OU	<p>1) Vyrozumět členy KS a svolat jednání.</p> <p>2) Příprava pracoviště krizového štábu a dokumentace.</p> <p>3) Seznámit se situací a vydat potřebné pokyny k:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizaci evakuaci osob z ohroženého území s hlavním zaměřením na pomoc zdravotně postiženému obyvatelstvu a nesoběstačným seniorům, 	

Čas. osa		Sitace (opatření)	Řídi (provádí)	Č I N N O S T	Poznámka
Poř. č.	čas				
				<ul style="list-style-type: none"> - organizaci činnosti obce v podmínkách nouzového přežití (ubytování, zásobování základními potravinami, vodou, energií...., - organizaci prostředků humanitární pomoci, - zajištění veřejného pořádku a zabránění paniky. 	
		Zabezpečení stálé služby	Starosta, urč. prac.	<ul style="list-style-type: none"> 1) Zabezpečit obsluhu spoj. prostředků na OÚ, vést záznam o došlých a vydaných zprávách a hlášeních (nařízeních). 	organizovat střídání obsluh
		Úkoly členů kriz. štábu		<ul style="list-style-type: none"> 1) Dokumentovat postup a způsob řešení MU. 2) Zabezpečovat informování obyvatel o přijatých opatřeních a způsobu řešení MU. 3) Zamezit vzniku nekázně a paniky. 4) Organizovat zdravotnickou pomoc postiženému obyvatelstvu. 5) Zabezpečit základní potřeby v podmínkách nouzového přežití (potraviny, voda, oblečení, náhradní ubytování...). 6) Organizovat činnost místního obyvatelstva při odstraňování následků MU. 7) Organizovat ukrytí a evakuaci obyvatel. 8) Zabezpečovat dle požadavku velitele zásahu (příslušník HZS) potřebné síly a prostředky. 9) Organizovat opatření na energetických sítích. 	
		Evakuace	Pracovní skupina krizového štábu	<ul style="list-style-type: none"> 1) Řídit průběh evakuace. 2) Koordinovat přepravu ze shromaždišť do cílových míst. 3) Zajišťovat využití dopravních prostředků. 4) Spolupracovat s orgány veřejné správy a se zdravotnickými a humanitárními organizacemi. 	

Poř. č.	Čas. osa	Situace (opatření)	Řídí (provádí)	Č I N N O S T	Poznámka
	čas				
				<ol style="list-style-type: none"> 5) Zajišťovat opatření nouzového zásobování pro obyvatelstvo (stravování, pitná voda, předměty nezbytné k přežití). 6) Dokumentovat průběh celé evakuace. 	
		Evakuace Činnost v přijímacím středisku	Pracovní skupina krizového štábu	<ol style="list-style-type: none"> 1) Evidovat evakuované osoby. 2) Přerozdělovat evakuované osoby do předurčených míst ubytování, míst nouzového ubytování. 3) Informovat evakuované osoby zejména o místě a způsobu stravování. 4) Zabezpečit první zdravotnickou pomoc a případný odvoz nemocných do vyčleněných zdravotnických zařízení. 5) Informovat odpovědné orgány o průběhu evakuace. 6) Informovat orgány veřejné správy dotčené evakuačními opatřeními o počtech a potřebách evakuovaných osob. 	
		Informace o MU (pro KÚ, ORP, KOPIS)	starosta	<ol style="list-style-type: none"> 1) Přijátá opatření, použití sil a prostředků. 2) Následky a možnosti řešení MU. 3) V případě, že likvidace následků MU přesahuje možnosti obce a působnosti krizového štábu, požádat prostřednictvím KOPIS HZS o další pomoc. 	

C.2 MOŽNÉ POKYNY PRO CHOVÁNÍ OBYVATELSTVA PŘI VZNIKU MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

1) Obecné informace

OBČANÉ,

dne v hodin došlo k mimořádné události..... a proto Vás žádáme, abyste se řídili pokyny orgánů státní správy, samosprávy, složek IZS a příslušníků pořádkové služby. Příslušné orgány uskutečňují předem připravená opatření k likvidaci havárie, k ochraně obyvatelstva a majetku. Jejich účinnost je podmíněna zachováním rozvahy, pořádku a kázně.

Poskytněte pomoc osamělým, starým a nemocným spoluobčanům a postarejte se o děti bez dozoru. Buďte k sobě ohleduplní a vzájemně si pomáhejte. Mějte na paměti, že svévolné a bezohledné jednání vede k nekázni nebo až k panice a tím uškodíte nám všem. Telefon používejte jen v nouzových případech, protože přetížení telefonních spojů znemožňuje rychlou a tím i účinnou organizaci ochranných opatření. Jedněte dle našich pokynů. Další informace budou následovat.

Starosta obce

Další informace pro:

Únik nebezpečné látky

- Co nejdříve se ukryjte v uzavřené místnosti v nejbližší budově
- Uzavřete a utěsněte okna, dveře a další otvory
- Vypněte ventilaci
- Sledujte zprávy v rozhlasu a televizi
- Připravte si prostředky improvizované ochrany
- Připravte si evakuační zavazadlo
- Budovu opouštějte jen na pokyn

Ochrana před povodněmi

- Vytipujte bezpečné místo, které nebude zaplavené vodou
- Připravte pytle s pískem na utěsnění nízko položených dveří a oken
- Připravte si potraviny a pitnou vodu na 2-3 dny
- Vlastníte-li osobní automobil, připravte jej k použití
- Připravte se na evakuaci zvířat
- Upevněte věci, které by mohla odnést voda
- Připravte si evakuační zavazadlo

Při povodni

- Opusťte ohrožený prostor
- Dodržujte zásady pro opuštění bytu (domu)
- Je-li nedostatek času, okamžitě se přesuňte na vytypované místo, které nebude zaplaveno vodou.

2) Možné pokyny pro obyvatelstvo k provedení evakuace

Občané,

v souvislosti s vývojem mimořádné situace bylo v zájmu ochrany zdraví obyvatelstva rozhodnuto naši obec (část obce) evakuovat.

Evakuace bude zahájena dne v hodin. Bude provedena pod vedením obecního úřadu po trase do obce kde se spojíte se svými rodinnými příslušníky.

Připravte si neprodleně evakuační zavazadla, do kterých uložte osobní doklady, především občanský průkaz, případně řidičský průkaz a technické osvědčení k soukromému vozidlu, dále peníze na hotovost, vkladní knížky, pojistné smlouvy, cenné papíry, drobné cennosti, šperky, osobní léky a recepty, záložní brýle, předměty osobní hygieny, záložní sezónní prádlo a oblečení, přikrývku nebo spací pytel, termosku s kávou nebo čajem, trvanlivé potraviny na 2 dny, baterku a pokud možno přenosný radiopřijímač. Velikost zavazadel volte tak, aby se vešla pod sedadlo nebo do zavazadlového prostoru nad sedadlem v autobuse.

Domácí zvířata uzavřete a opatřete zásobou krmiva a vody na 2 - 3 dny. Tam, kde jsou ponechána domácí zvířata, zanechte zprávu na listu formátu A4, který upevníte na venkovní dveře.

Při přípravě k evakuaci a v jejím průběhu poskytněte pomoc osamělým, starým nebo nemocným spoluobčanům a postarejte se o děti bez dozoru. Tam, kde zůstávají v bytech osoby upoutané na lůžko nebo z jakýchkoliv důvodů neschopné vlastního pohybu, upevněte na vnější straně okna nebo na venkovní dveře bílý ručník nebo prostěradlo tak, aby bylo vidět z ulice.

Před odchodem z budov uhasťte oheň v topeništích, vypněte elektrické vařiče, trouby, rozhlasové a televizní přijímače, hlavní uzávěr vody a plynu. Nevypínejte hlavní vypínač elektřiny a ponechte zapnuté ledničky a mrazničky.

Po výzvě k nasednutí do přistavených dopravních prostředků nasadte dětem i sobě improvizované ochranné roušky k ochraně dýchacích cest, čepice, rukavice, igelitové návleky na obuv a ruce, pláštěnky do deště s nasazenou kapucí nebo jiné ochranné prostředky, které máte k dispozici. (Tato část pouze, jedná-li se o MU s únikem nebezpečné chemické látky nebo radiační havárie).

Vezměte evakuační zavazadlo, uzamkněte byt a budovu a podle pokynů pořádkových orgánů zaujměte místo v přistaveném dopravním prostředku. Pořádkové orgány upozorněte na osoby neschopné vlastního pohybu ponechané v bytech.

V případě, že máte v bezprostřední blízkosti místa vašeho ukrytí k dispozici soukromé vozidlo, můžete jej použít k evakuaci za těchto předpokladů:

- vozidlo musí být v dobrém technickém stavu
- zásoby pohonných hmot v nádrži musí vystačit na 80 - 100 km jízdy.

Vezměte podle možnosti s sebou sousedy nebo spolupracovníky. Před zahájením jízdy vypněte (uzavřete) veškerou ventilaci vnitřního prostoru vozidla. Přesunout se musíte po vyhrazené trase. Dostavte se do příjmové obce nebo místa nouzového ubytování..... V případě odjezdu a ubytování v jiném místě (u příbuzných apod.) informujte zástupce našeho obecního (městského) úřadu.

Ve vlastním zájmu se zdržujte v nechráněném prostoru co nejkratší dobu. Počínejte si klidně, rozvážně, ale rychle.

Po celou dobu přípravy a provedení evakuace se důsledně řiďte pokyny obecního úřadu, PČR a HZS.

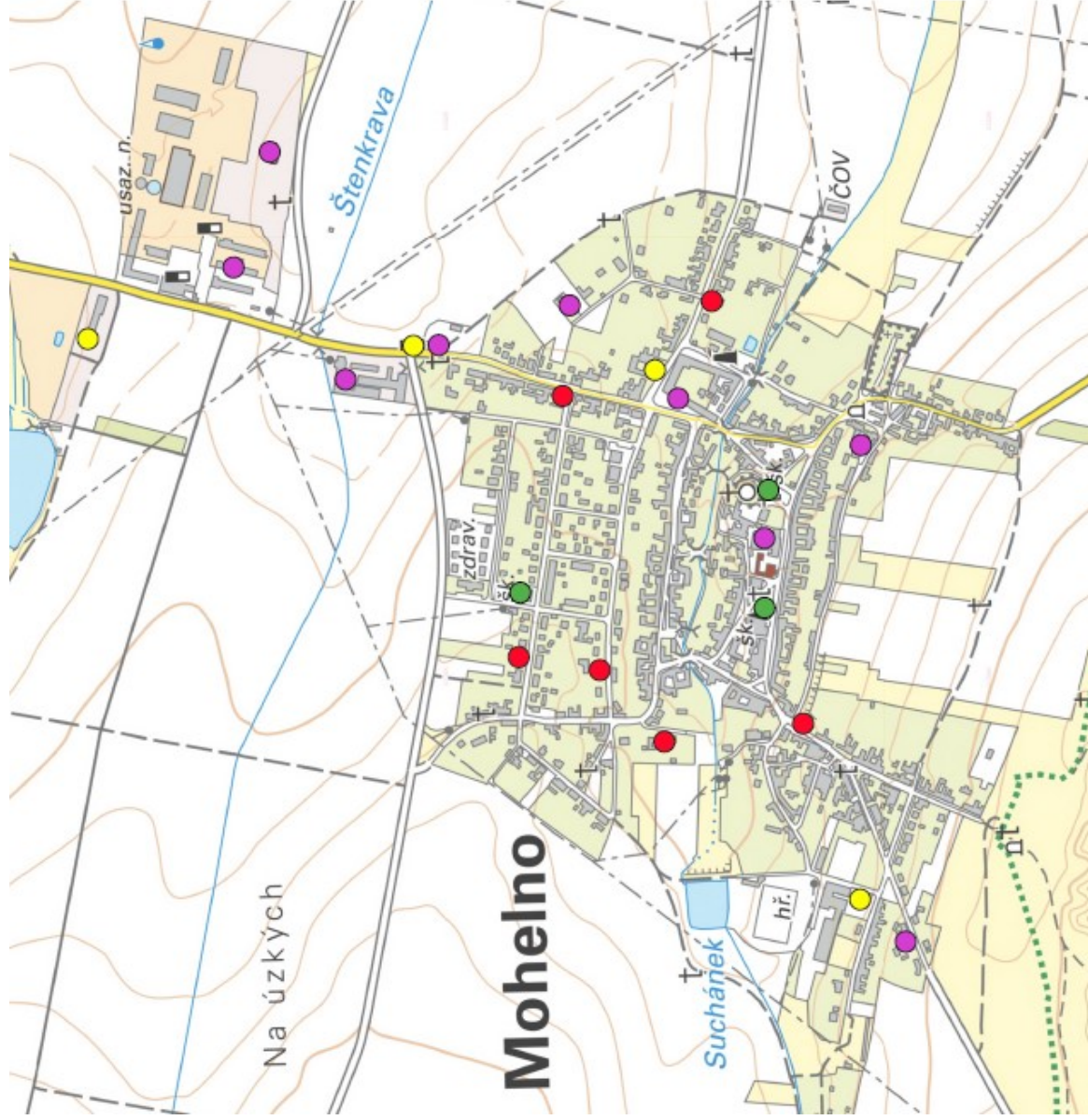
C.3 GRAFICKÁ ČÁST

Plány obce se zákresem:

- Zranitelná místa – školy a školky, osoby vyžadující zvláštní péči, místa s možností vzniku MU.
- Ochrana obyvatelstva – evakuační místa, evakuační trasa, nouzové ubytování, nouzové stravování.
- Síly a prostředky – SDH, další síly a prostředky využitelné k likvidaci havárií.
- Vyrozumění a varování – obecní úřad, krizový štáb, rozmístění sirén a rozhlasu.

MOHELNO

ZRANITELNÁ MÍSTA

MOHELNO

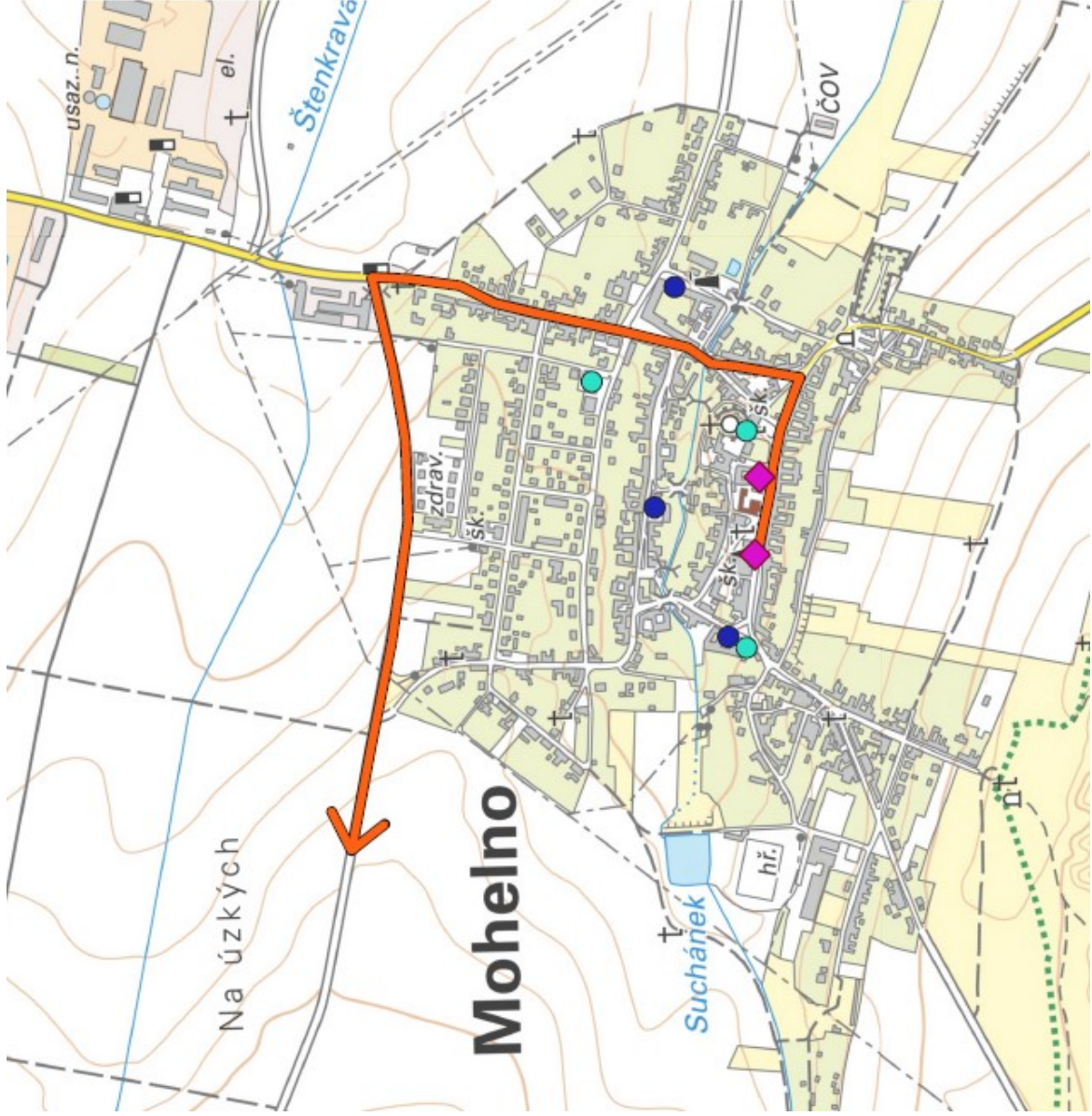
OCHRANA OBYVATELSTVA

- Nouzové ubytování
- Nouzové stravování
- Evakuační místa
- evakuační trasa

0 100 200 m

Bc. Jitka ŠAFÁŘOVÁ
Mohelno 2024

MOHELNO

SÍLY A PROSTŘEDKY

SDH

Sily a prostredky

0 100 200 m

Bc. Jitka ŠAFÁŘOVÁ
Mohelno 2024

MOHELNO

VYROZUMĚNÍ A VAROVÁNÍ

- rozhlas
- ▲ sirény
- ☀️ obecní úřad, krizový štáb

0 100 200 m

Bc. Jitka ŠAFÁŘOVÁ
Mohelno 2024

